LRKSA OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas mėnuo. Prenumerata metams $2.00
Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street — (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa. • Tel. VAlley 3-8876

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
Official Organ
Published Monthly
910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281

NO. 24. LAPKRIČIO - NOVEMBER, 1961 VOL. - METAI 44-JI

DEIMANTINĖS LRKSA SUKAKTIES PROGA

Sveikiname organizacijos veteranus, veikėjus, rėmėjus, ir visus narius!

LRKSA DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ MININT

Kun. Dr. ANTANAS VARNAGIRIS, vienas iš įžymiausių Susivienijimo iniciatorių ir steigėjų, Steigiamojo seimo vedėjas, pirmasis Susivienijimo prezidentas.

Šių metų lapkričio 22-rą mūsų Susivienijimui sueina 75 metų sukaktis.

Nuo Susivienijimo pradžios iki šių dienų Amerikos lietuvių ir pačios Lietuvos gyvenime įvyko daug ir svarbių įvykių ir atmainų. Kai amų laikų veikėjai Susivienijimą pradėjo organizuoti, Maironio žodžiais, "Po Lietuva buvo žiema — nei žodžio nei rašto neleido erelis suspaudęs sparnais", o visoje Dėdės Samo žemėje tebuvo tik keliolika tūkstančių lietuvių, tegyvavo tik devynios draugijos. Beje, šešios (du trečdaliai) tų draugijų išgirdo Susivienijimo iniciatorių ir organizatorių balsą, šaukiantį prisiųst savo atstovus į stegiamąjį susirinkimą, kuris įvyko 1886 metais lapkričio 22-rą dieną mažame kietosios anglies kasyklų rajono miestely, Plymouth, Pa.

Charakteringas buvo vieno iš žymiausių organizatorių kun. dr. Antano Varnagirio atsišaukimas, paskelbtas 1886 metų "Vienybės Lietuvninkų" Nr. 15 antrašte "Ar nebūtų gerai", kuris yra tokio turinio:

"Visi gyventojai turi čia Amerikoje šiokį tokį susiklausymą, mes ligi to laiko nieko, gyvename kožnas dėl savęs, apie savo brolius nieko nesirūpindami ... Visoks narodas apie save žinosi, o mes taip lyginai, kaip avelės nuo vilko išsklaidyti po Ameriką tūnim sau užmiršti nuo svieto ir savo vardą 'lietuvninkai' mariname... Yra didelė gėda dėl lietuvninkų, o labiausiai ten, kur gali stot lygybėj su kitais. Čia ta mislis yra paduota dėl jūs broliai, ne dėl kokios naudos, tik dėl naudos tos, kad vardą turėtume ... Daugelis yra lietuviškų draugysčių čia Amerikoje, ale tos draugystės yra paskirios ir apie jas nieks nežino ... Lietuvninkai ligi to laiko jokio susirišimo tarp savęs neturi, o tai yra kanečnas daiktas. Turime tarp savęs visose vietose išmintingus vyrus ... padarykite tarp savęs draugystes broliškos pamačies, arba visoj Pennsylvanijoj uždėkite banką lietuvišką. Ruoškitės, broliai, ale be stroko, su uvoga, mes tuo neužsiimam, ba ir taip daugelį klapatų turime, ale kur yra didelis skaitlius, tegul nemiega, o prie tam paduoda į 'Wienybę' uvogas ... Šenadoris kaipo stalica Lietuvos galėtų pradėti, o paskui ... iš kitų vietų ... Waterbury'o ir Baltimorės broliai pasiskubįs".

SILVESTRAS PAUKŠTYS, Vienas iš pirmųjų Susiv. veikėjų, įsteigėjas nuo 1886 metų seimo iki 1893 metų seimo.

Susivienijimo steigėjai

Beje, organizatorių balsą išgirdo ne tik shenadoriečiai, waterburiečiai, bet ir chicagiečiai, pittstoniečiai ir plymouthiečiai veikėjai, kurie pajudino vietines draugijas ir jos į steigiamąjį seimą pasiuntė savo atstovus.

Žemiau paduodame draugijų sąrašą, kaip jį paskelbė "Vienybė Lietuvninkų" 43 numeryje, kurios su jų vadovais davė pradžią mūsų Susivienijimui:

"1. Iš Chicagos. Draugystė Šv. Kazimiero. Daktaras M. P. Kasakovskis, prezidentas, draugų 28.

"2. Waterbury'o Draugystė po vardu Šv. Kazimiero randasi draugų 40, sekretorius M. Brazys.

"3. Pittstono Draugystė po vardu Šv. Kazimiero. Vincentas Blažys, prezidentas, randasi draugų 96.

"4. Mahanoy City. Draugystė po vardu Šv. Juozapo, randasi draugų 40. Andriejus Bendaravičia, prezidentas; Vincas Vročinskas, sekretorius.

"5. Plymouth. Draugystė po vardu Šv. Kazimiero, 65 draugai. Juozapas Paukštys, prezidentas; Aleksandras Maslauskas, sekretorius.

"6. Plymouth. Draugystė po vardu Šv. Vaitiekaus. W. Maklauskas, prezidentas; Mik. Totorius, sekr. Randasi draugų 30.

"Iš viso randasi brolių, ką priguli į Susivienijimą 319".

Steigiamojo seimo protokole, kurį surašė ir išspausdino "V. Lietuvninkų" leidėjas ir seimo "jeneralnas" sekretorius Juozas Paukštys, užrekorduota tokio sąstato Susiv. vyresnybė: kun. A. Varnagiris, prezidentas; Juozas Paukštys, jeneralnas sekretorius; Antanas Pajaujis, kasierius. Organizacijai vardas nustatytas: "Susivienymas Katalikiškų Lietuviškų Draugysčių Amerike".

Ginčai ir kovos su lenkininkais ir laisvamaniais

Turint apie keturių šimtų puslapių išleistą Susivienijimo istoriją, laikraštiniame straipsny nebūtų prasminga ir mėginti išsamiau apibudinti organizacijos gyvavimą ir visus jos nuveiktus darbus.

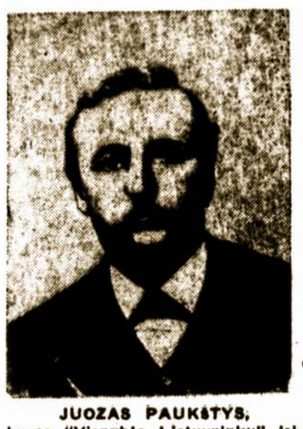

JUOZAS PAUKŠTYS, buvęs "Vienybės Lietuvninkų" leidėjas, vienas iš įžymiausių Susiv. organizatorių, Steigiamojo seimo sekretorius, taipgi pirmasis generalinis Susivienijimo sekretorius.

Čia ne pro šalį pažymėti, kad organizacijos pradžia nebuvo rožėmis nuklota. Kai kurie anų laikų daugiau prasilavinę ir apsišvietę mūsų tautiečiai buvo užsikrėtę "poniška" dvasia ir tebetikėjo lietuvių lenkų unijoms, padarytoms keli šimtai metų atgal ir kurios mūsų tautai padarė daug žalos. Apie keturis metus Susivienijime ėjo kova su lenkininkais, kurie stengėsi Susivienijimą paversti bendra lietuvių ir lenkų organizacija. Tik penktame seime, įvykusiam 1890 metais spalio 1 dieną Mahanoy City, Pa., pasidėkojant garsaus lietuvių patrijoto kun. Aleksandro Burbos pastangoms, galutinai nusikratyta lenkininkų ir jų užmačių ir Susivienijimas pastatytas ant grynai katalikiškų lietuviškų pagrindų. Deja, nusikračius lenkininkų, netrukus prasidėjo kovos su Šliupo ir jo pasekėjų įtaka ir užmačiomis. Ta kova tęsėsi apie 10 metų ir galutinai 15-tame seime, įvykusiame 1901 metais gegužės 21 dieną Wilkes - Barre, Pa., laisvamaniai ir bedieviai atstovai pasitraukė iš bendrojo seimo ir įsisteigė savą organizaciją.

Tikybiniai, tautiniai ir kultūriniai Susivienijimo darbai

Vis dėlto, nežiūrint nesusipratimų ir kovų su lenkininkais ir laisvamaniais, kas pareikalavo nemažai energijos ir jėgų, tuo laikotarpiu Susivienijimas atliko daug svarbių darbų. Susiv-mo seimai, kad ir iš kuklių fondų, skirdavo aukas aktualiems tautos reikalams, kaip pirmųjų lietuviškų rankvedžių ir kitokių leidinių spausdinimui. Susivienijimo seimai ragindavo steigti lietuviškas parapijas ir mokyklas. Dar 1892 metais Susivienijimas savo lėšomis išleido stambų veikalą "Būdas Senovės Lietuvių". Dešimtame seime, įvykusiame Shenandoah, Pa., 1895 metais, nutarta leisti mėnesinį organą "Tėvynę" ir duoti visiems nariams veltui. 14-tame seime nutarta "Tėvynę" leisti kas savaitė.

Po skilimo kat. Susivienijimas pradėjo aiškiau persiorganizuoti fraternaliniais pagrindais, betgi tuo pačiu laiku neišleido iš akių kultūrinių, tautinių ir visuomeninių reikalų. 1905 metais kylant revoliuciniam judėjimui Lietuvoje, daug lietuvių patriotų buvo įkalintų ir ištremtų Rusijos gilumon. Susivienijimas tada buvo įsteigęs fondą šelpti nukentėjusius kovoje už tautos teises ir laisvę. 1907 metais Susivienijimas įsteigė taip vadinamą Tautos Fondą, į kurį nariai mokėjo po 10 centų į metus ir iš to fondo susilaukė nemažos paramos kultūrinės ir švietimo draugijos ir įstaigos, kaip Saulės, Žiburio, Ryto, Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugija Vilniuje, Lietuvių Informacijos Biuras Paryžiuje, vedęs propagandinį darbą Lietuvos naudai. Vėliau Susivienijimas stambiomis aukomis ir paskolomis, teikiamomis su mažais procentais, stipriai parėmė Šv. Kazimiero, Šv. Pranciškaus seserų vienuolynus, dar vėliau tėvų Marijonų ir Sezams Nukryžiuotojo įsteigtas ir vėdamas mokyklas.

Susivienijimas ir jo vadovai visais laikais buvo jautrūs tautos reikalams. Tą parodo gyvas ir energingas reagavimas į carinio režimo ir fanatikų lenkų daromas skriaudas. Į rusų ir lenkų smurto žygius reaguota memorandumais, protestais ir kitokiais būdais .

Pirmojo pasaulinio karo laiku Susivienijimas stipriai rėmė dėl karo nukentėjusius Lietuvos gyventojus, o karui baigiantis energingai rėmė akciją iškovoti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Dabartinis Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, anais laikais buvęs "Garso" redaktorius Leonardas Šimutis 1918 metais buvo išrinktas Tautos Fondo sekretorium, vadovavo Lietuvai gelbėti aukų rinkimo vajui ir jo žodžiais tais laikais "Susivienijimo kuopos buvo Tautos Fondo agentūros, o 'Garsas' buvo tikruoju jo organu". Antrojo pasaulinio karo laiku bolševikams ir naciams nusiaubus Lietuvą, mūsų Susivienijimas buvo pirmose eilėse organizacijų, prisidėjusių prie pabėgėlių ir tremtinių šelpimo, taipgi laisvės ir nepriklausomybės atkovojimo akcijos rėmimo.

Aštuoni milijonai dolerių išmokėtų pomirtinių, pašalpų ir labdarybės aukų pavidale yra ryškiausias įrodymas, kiek Susivienijimas yra prisidėjęs prie savo narių, jų pašalpgavių, našlių ir našlaičių materialinės gerovės ir kiek yra sumažinęs vargo ir sielvartų jų sunkiausiose valandose.

Garbė pionieriams ir veteranams

Pirmieji ateiviai, bėgdami nuo carinės priespaudos, iš politinės, socialinės ir ekonominės vergovės, retas kuris atsivežė kiek tiek mokslo, amato ir kitokių patyrimų. Daugumas iš jų atvyko iš šalųjų Lietuvos kaimų ir atsivežė tiek išsilavinimo, kiek jo gavo iš savo motučių "mokyklų", vedamų prie verpiamo ratelio. Betgi dauguma atsivežė tvirtą lietuvišką sveikatą, energiją, ištvermę ir nepalaužiamą pasiryžimą. Sekdami kultūringų tautų pavyzdžiu, mūsų pionieriai įsteigė Susivienijimą, kuris dabar mini deimantinį jubiliejų.

Susvienijimas pergyveno tūkstančius lokalinių draugijų, kurios jau neegzistuoja, jų vardus galima užeiti tik senų laikraščių lapuose ar užsilikusių protokolų knygose. Apskritai imant, nedaug yra draugijų, organizacijų ar bile tautinių įstaigų, sulaukusų tokio gražaus amželio, kaip Susivienijimas. Tas parodo, kad mūsų išeivijai ir mūsų tautai jis buvo reikalingas, jį iššaukė pats gyvenimas.

Bevartydami Susivienijimo istorijos lapus randame žinių apie mūsų brolių lietuvių praeity darytas klaidas, kurių mes turime vengti, betgi tuose pačiuose lapuose randame kilnaus idealizmo, gilaus patriotizmo, pasišventimo, gausių darbų savo artimo, visuomenės ir savo tautos gerovei.

Garbė pirmiesiem pionieriam ir veteranam! Mums ir ateinančioms kartoms belieka sekti jų pavyzdžiu ir tęsti jų užvestus kilniuosius darbus.

BESIDŽIAUGDAMI LRKSA PRAEITIES DARBAIS

BŪKIME JOS VERTI IR VEIKLŪS

Baigiant Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje deimantinio jubiliejaus metus, galime būti bent tuo patenkinti, kad organizacijos vardas buvo plačiai pagarsintas ir tų mūsų tautiečių tarpe, kurie ligšiol mažai, o gal ir visai nieko nežinojo apie šią pačią seniausią Amerikos lietuvių organizaciją. Džiugu, kad daugelis jos skyrių, ir jų apskritys minėjo jubiliejų ir pamaldomis bažnyčiose, ir atitinkamais parengimais salėse. Šie parengimai davė galimybę daugeliui iš arčiau pažinti mūsų Susivienijimą, pažvelgiant į jo praeitį, susipažįstant su jo dabartine padėtim ir įgaunant gana gerą vaizdą, kas laukia jį ateityje.

Šia proga LRKSA Vykdomosios Tarybos vardu nuoširdžiai dėkoju tiek lietuvių laikraščiams, tiek visiems kuopų bei apskričių valdybų nariams ir veikėjams, bet kuo prisidėjusiems prie tinkamo jubiliejaus paminėjimo.

★

Esama mūsų tautiečių, kurie nemėgsta kalbėti ir net klausytis apie praeitį. Esą reikia rūpintis dabartimi ir dažniau žvelgti į ateitį. To nusistatymo besilaikančių naudai pasakytina, kad mūsų organizacija visą savo gyvavimo laiką — per 75 metus — tik dabartimi ir ateitimi tesirūpino. Ji žiūrėjo, kad organizacija galėtų patenkinti savo visus įsipareigojimus narių mirimo ir ligų atvėjais, kad turėtų pakankamai pinigų išmokėti vadinamas pomirtines ir pašalpas. Už tat vadovybei reikėjo žiūrėti, kad šiems reikalams pinigų nepritrūktų. Ir nepritrūko. Taip pat reikėjo rūpintis, kad organizacijos rezervai būtų pakankami tiems įsipareigojimams nariams patenkinti ateityje. Todėl, aišku, kad negalima buvo nesirūpinti organizacijos ateitimi. Rūpinomės ir rūpinamės.

Tačiau teatleidžia jie ir centrinei valdybai, ir kuopų vadovybei, jei šiemet gal kiek ir perdaug kalbėjome apie praeitį. Kodėl? Dėl to, kad minėjome organizacijos deimantinį jubiliejų. Minėjome todėl, kad parodytume visuomenei, jog Lietuvių R. K. Susivienijimas nėra "iš kelmo išspirtas", kad jis turi praeitį, ir tai labai garbingą praeitį, kuri, kaip lietuvių tautos himne pasakyta "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia" ... Tos stiprybės pasiemti mums visada reikia. Jei neturėtume praeities, tautinės, organizacinės praeities, ir dabarties veikla būtų sunki. Ką gi besukursi iš nieko! Tuo labiau miglota būtų ateitis.

★

Tumpai pažvelgus į LRKSA istoriją, matome, kad kiekvienas jo seimas, o jų buvo daug, pravedė nutarimų, susietų su organizacijos ateitimi, su Amerikos lietuvių gerove. Pastebime, kad, sakysime, 1911 m. Baltimore, Md., seime pravestos gana radikalios reformos gyvybės ir sveikatos apdraudos skyriuose. Po to jau beveik kiekvienais metais buvo įvesta kas nors naujo, pagerinant apdraudos skyrius, juos modernizuojant. Tai sudarė galimybes organizaciją ne tik išlaikyti gyvą, bet ir išauginti jos turtą iki trijų milijonų dolerių, pajėgusią išmokėti apdraudomis, pašalpomis ir aukomis įvairiems lietuviškos kultūros puoselėjimo, lietuvybės išlaikymo bei Lietuvos laisvinimo reikalams aštuonis ar daugiau milijonų dolerių.

★

Mūsų Susivienijimas, nors ir 75 metų amžiaus sulaukęs, vis tik negyvena vien tik praeitimi. Besirūpindamas savo narių šiandieniniais reikalais, jis ir į ateitį žvelgia. Ir tai labai drąsiai. Praeitųjų metų darbai galima vadinti pasiruošimo metais ateičiai. Pažvelgę praeitin, susijaudinę stebime, kokiu rūpestingumu dirbo Susivienijimo kūrėjai. Dirbo ir tebedirba ir jų vaikai. Atrodo, kad dabartinė narių karta galėtų būti pati laimingiausia, nes šiandieninis Susivienijimas yra toks, kuriam nebereikia ypatingų reformų. Jis yra ir modernus, ir tvarkingas, ir turtingas.

Baigdami jubiliejinius metus, neprivalome užmiršti organizacijos kūrėjų. Mes jiems ir visiems tiems, kurie ją augino, tvarkė, ugdė, modernino, turime būti labai dėkingi. Priminkime jaunajai lietuvių kartai, kad jos svarbi pareiga yra ryžtis tą didįjį palikimą LRKSA saugoti ir auginti jį dar stipresniu bei veiklesniu, kad ateityje jis dar sėkmingiau tarnautų Dievo garbei, Tėvynės ir artimo naudai, ir kad savo vaikams jie galėtų jį perduoti dar tvirtesnį, dar moderniškesnį, dar turtingesnį.

Tad, tevadovauja mūsų Susivienijimas ir toliau ne tik karitatyviniuose, šalpos ir apdraudos darbuose, bet ir kituose mūsų tautiniuose sąjūdžiuose. Ligšiol jis buvo ir Lietuvos laisvinimo pastangų (I-jo ir II-jo pasaulinių karų metu ir dabar) stiprus veiksnys, tebūnie jis tokiu iki Lietuvos išlaisvinimo.

Šiais jubiliejiniais metais savo paskaitose, tarp kitko, esu priminęs, kad jei LRKSA buvo geras mūsų tėvams, jei jis yra geras mums, jis turi būti geras ir mūsų vaikams ir vaikaičiams. Kaip mes didžiuojamės savo pirmtakais, taip tesididžiuoja mūsų darbais tie, kurie po mūsų ateis.

Esu tikras, kad kiekvienam iš mūsų yra aišku, kad be pasiaukojimo, be nuoširdaus ir rūpestingo darbo tokio pasididžiavimo savo vaikuose nesukelsime. Tik geri tėvų pavyzdžiai vaikus patraukia į gerus darbus gerose, mūsų atveju, lietuviškose katalikiškose organizacijose. Lietuvių R. K. Susivienijimas yra ir lietuviškas ir katalikiškas. Lenkime galvas tiems, kurie jį tokiu išugdė ir išlaikė.

Jubiliejinių metų minėjimai teuždega mus visus didesne energija ir uolumu kibti į savosios organizacijos auginimo darbą.

Leonardas Šimutis,
LRKSA Pirmininkas

LRKSA GARBĖS NARIAI

† Kun. Juozas Žebrys
† Kun. Antanas Milukas
† Juozas Paukštys
† Kun. Antanas Kaupas
† Kun. Vincas J. Kudirka
† K. Radzevičius
† Kun. M. Kriaučiūnas
† Kun. Vincas Visgirda
Juozas Vasiliauskas
Kazys J. Krušinskas
† Kan. prof. Fabijonas Kemėšis
Kun. Jonas Kasakaitis
Kun. Juozas A. Karalius
Kun. Juozas K. Miliauskas
Kun. Jonas Švagždys
Prel. Pranas M. Juras
(Paženklinti kryželiu yra mirę)

RICHMOND, VIRGINIA. Lapkričio 8, vakare, Imperial Airlines lėktuvo nelaimėje žuvo 81 asmuo. Iš viso lėktuvu skrido 78 kariškiai ir 5 įgulos tarnautojai; tik du išliko gyvi. Tarp žuvusių yra 31 naujokas iš Allentown, Pa., rajono, kuriuos vežė į Fort Jackson, S. C., pagrindiniam lavinimui.

NEW YORK. Lapkričio 3-čią Jungtinių Tautų asamblėja vienbalsiai išsirinko Burmos atstovą U Thant generaliniu sekretorium į vietą Konge tragiškai žuvusio Dag Hammarskjold. U Thant stengiasi išlaikyti "neutralią" liniją.

"GARSAS"
Published monthly by
LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y. • Tel. GLenmore 5-7281
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Editor — Matas Žujus
P. O. Box 32 (71-73 So. Washington Street), Wilkes-Barre, Pa.
Subscription $2.00 per year • Advertising Rates on Application
Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra
Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant

DEIMANTINĖ LRKSA SUKAKTIS

Mintys iš pamokslo, pasakyto spalių 1, 1961, Šv. Marijos bažnyčioje, Kingston, Pa.

KUN. B. S. DANIS (ZDANAVIČIUS)

Nepaprasta proga šį sekmadienį taip gausiai į šiuos Dievo namus susirinko Šv. Marijos parapijos Kingstone žmonės ir šioje parapijoje gerai veikiančių LRKSA garbingi nariai, priklausantys 1, 34 ir 209 kuopoms.

Šią valandą mūsų visų mintys skrenda į tolimą praeitį ir sustoja ties 1886 metais, kada mūsų tėvai ir senoliai, atvykę iš Lietuvos, įkūrė Amerikoje mūsų katalikišką ir lietuvišką Susivienijimo organizaciją. Kurdami šią organizaciją, jos kūrėjai ir ugdytojai turėjo galvoje kilnius tikslus: savišalpą, katalikybę ir lietuvybę. Tie pagrindiniai tikslai yra aiškiai išdėstyti šios organizacijos konstucijos pirmame puslapyje, kur pasakyta: "Jungti lietuvius katalikus į vieną didžiulį Susivienijimą, ugdyti Amerikai ir jos institucijoms lojalumą, palaikyti dorą ir tautybės dvasią, gaivinti savo kilmės krašto meilę, teikti medžiaginę paramą, leisti gerus raštus, steigti lietuviškus knygynus ir skaityklas, skirti stipendijas neturtingiem Susivienijimo narių vaikam mokslui eiti, rengti prakalbas, vaidinimus, didžių tėvynainių minėjimus, ugdyti patrijotizmą ir remti kiekvieną naudingą sumanymą lietuvių gerovei, šelpti suvargusius Susivienijimo narius, apdrausti sveikatą ir gyvybę kiekvieno nario".

Šiandien mus skiria 75 metų laiko tarpas, kada pirmą kartą Amerikos žemėje iš lietuvio širdies nuskambėjo tie kilnūs siekimai, kurie darbu ir pasišventimu tebėra vykdomi ir dabar. Tad dideliu džiaugsmu šį metą mūsų susivienijimo kuopos švenčia šią garbingą 75 metų sukaktį arba deimantinį jubiliejų ir dėkoja Viešpačiui Dievui, kad Jis savo malonės spinduliais laimino Susivienijimo pastangas ir darbus.

Šio sekmadienio Šv. Mišių Aukos tikslas yra ne tik mūsų nuoširdžios padėkos Dievui pareiškimas, ne tik mes ant Dievo garbei pašvęsto altoriaus sudedam savo nuoširdžias maldas už mirusių Susivienijimo narių vėles, bet sykiu maldaujame, kad dangaus palaimą Susivienijimą lydėtų ir ateities keliuose.

75 metų laikotarpis, palygintas su amžinybe, yra tik mažytis lašelis milžiniškame vandenyne. Tačiau tą patį laikotarpį matuojant mūsų laikinio gyvenimo matu, prieš mūsų akis atsiveria ilgoka metų eilė. Tokia metų eile paprastai pažymima žmonijos vienos kartos praslinkęs gyvenimas. Tokio ilgio laikotarpyje paprastai sukaupta daug šviesių laimės spindulių ir tamsių gyvenimo šešėlių. Mes esame liudininkai, kiek pasaulis daug pažangos padarė visose gyvenimo srityse tų paskutiniųjų prabėgusių 75 metų laikotarpyje. Tačiau protarpiais šį laikotarpį gaubia ir nelaimių šešėliai, nes jo metu, kaip viesulai, praūžė du viską naikinantys pasauliniai karai, o tretysis dar ir šiandien, kaip audros debesis, kaip tikras Damoklo kardas, tebekabo virš mūsų galvų.

Panašus vaizdas gaunasi bežiūrint ir į Susivienijimo gyvenimo filmą 75 metų laikotarpyje. Ir čia, šalia saulėtų dienų, pajuntame audringų ir tamsių akimirkų. Visa mūsų Susivienijimo organizacijos praeitis yra šviesos prieš tamsą kovos istorija. Ačiū Dievui, kad lietuvis toje gyvenimo kovoje dėliai būvio visad pasirodė ištvermingas ir kaip nendrė nepalūžo. Šiandien Amerikos lietuviai esame laimingi, kad praeityje turėjome gerus, drąsius ir sumanius savo tautos vadus, nors jie daugumoje ir buvo bemoksliai. Kaip visų mūsų ateivių į šį kraštą pradžios gyvenimas buvo kietas ir negailestingas, taip ir mūsų tautos vadų kelias buvo dygus ir sunkus. Visas jų turtas buvo gera sveikata, tvirta valia, tikėjimo branginimas ir noras išlikti lietuviais, neištirpusiais svetimtaučių jūroje. Kilnių tikslų skatinami, mūsų tautiečiai Amerikos žemėje ėmė kurti parapijas, steigti mokyklas ir organizuotis. Tuo būdu atsirado ir dabartinis mūsų Susivienijimas. Kol visa tai buvo pasiekta, pirmoji lietuvių karta Amerikoje daug aukų sudėjo, daug darbo atliko ir didelę ištvermę parodė. Savo darbo vaisius paliko būsimoms lietuvių kartoms. Jų viso veikimo pavyzdžiai turi būti mūsų tikrojo įkvėpimo ir pasididžiavimo šaltinis! Ir koks tai būtų nedovanotinas nusikaltimas dabartinės ir būsimos lietuvių kartos, jei visa tai lengvapėdiškai būtų pražudyta, ką senieji laimėjo ir dėliai ko sunkiai ir ištvermingai kovojo! Nekovojanti tauta skirta pažeminimui ir pražūčiai! Tad maldaukime šiandien, kol dar nevėlu, kad Visagalis, Kuris leido tautas į šį pasaulį, laimintų mus čia laisvoje Amerikos žemėje ir pavergtoje Lietuvoje, senojoje Tėvynėje.

Stovėdami šio deimantinio jubiliejaus akivaizdoje, neturime pasitenkinti vien tik bažnyčiose suruoštomis pamaldomis ir parapijų svetainėse iškeltomis gausiomis vakarienėmis su šauniomis prakalbomis ir blizgančiomis programomis. Apleidę bažnyčios ir svetainės sienas, turime išeiti į gyvenimą su kovos šūkiais, kurie atkakliu darbu turi sužydėti gražiais žiedais, kad neštų mūsų Tautai ir Bažnyčiai naudingus vaisius. Pirmoje eilėje visos Susivienijimo kuopos geriausius ir giliausius pėdsakus paliks deimantinio jubiliejaus proga savo istorijoje, jei pasistengs kuo daugiausia naujų narių laimėti šiai organizacijai. Seniesiem išeinant į amžinybę, kas juos pavaduos, kas jų vietas užims? Nemažiau svarbu visada Susivienijime išlaikyti pavyzdingą tvarką, vienybę, gerą valią, tikėjimą ir tautybę. Kuopų valdybos ir atskiri nariai visada tebūnie gerai įsisąmoninę reikalą bendradarbiauti su apie 2000 metų senumo šiame pasaulyje Kristaus įsteigta organizacija — mūsų šventa Bažnyčia ir Jos atstovais parapijose. Šv. Marijos parapijoj Kingstone visos trys veikiančios Susivienijimo kuopos gražiai ir sutartinai veikia su savo dvasios vadais: vietos klebonu kun. V. J. Nanorta ir asistentu kun. A. J. Norkūnu, todėl ir tų kuopų veikimas yra pavyzdingas, įvairus ir pats deimantinio jubiliejaus pravedimas pilnas ir sklanduos.

Bendrai tariant, šios deimantinės sukakties proga ir visada pravartu įsidėmėti, kad gyvenimas yra tikra kova dėliai būvio. Kovą laimi tas, kurs budi ir veikia, o snaudžiančius ant nuopelnų ir laurų vainikų rūdys ir kandys sunaikina. Ta prasme iš mūsų Išganytojas šalia ramybės aiškiai paskelbė ir kovos reikalą: "Nemanykite, būk aš atėjęs ramybės atnešti žemėn; ne ramybės atnešti aš atėjau, bet kalavijų" (Mat. 10, 34).

Tad perbėgę mintimis mūsų Susivienijimo gyvavimo laikotarpį nuo 1886 iki pat šių 1961 metų ir stovėdami deimantinės sukakties akivaizdoje, dėkokime Visagalį Dievui dėliai pasiektų laimėjimų, maldaukime, kad Jis savo stebuklinga Apvaizda stiprintų ir laimintų Susivienijimo jėgas ateityje. Be to, nepamirškime pareigos bendradarbiauti su Dievo tiekiama palaima ir, tai žinodami, pradėkime naujus žingsnius į naują 100 m. sukakti, apsiginklavę kilniais pasiryžimais, kurie, kaip žiedai, turi išbujoti tikrais darbais, pašvęstais Dievo garbei, mūsų Tautos ir Amerikos gerovei!

Kun. B. S. DANIS-ZDANAVIČIUS, Elmhurst, Pa., Šv. Marijos Vilos kapelionas, nuolatinis "Garso" bendradarbis.

"LIETUVIŠKAS PARLAMENTAS"

LRKSA Istorijos autorius Dr. Antanas Kučas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime, įvykusiam š. m. rugsėjo 1-3 d. d. Chicagoje, laikė paskaitą, pavadintą "Amerikos Lietuvių Ryšiai su Tėvyne". Dienrašty "Drauge" išspausdintose paskaitos santraukose (spalio 21 d.) laidoje) randame tokių pastabų, liečiančių LRKSA:

"1885 m. Šliupas ėmė leisti "Lietuviškąjį Balsą", kuris pradžioje laikėsi grynai tautiškos krypties, bet kai 1886 m. katalikai pradėjo leisti "Wienybę Lietuvninkų", Šliupas ėmė smarkiai ją kritikuoti ir išėjo į atvirą kovą prieš tikėjimą. Šliupas patriotizmą psipažino tik savos pasaulėžiūros žmonėms. Visi kiti jam buvo prasti lietuviai.

Lietuvių skilimas

Toji bergždžia kova suskaldė lietuvius ir kai 1886 m. atėjo laikas kurti susivienijimą, jie į vieną nebesutilpo: įsisteigė šliupinis ir katalikiškas. Pirmasis po dviejų metų mirė, o antrasis liko gyventi. Tai dar labiau suerzino Šliupą. Veltui kun. Aleksandras Burba stengėsi įtraukti Šliupą į bendrą veiklą lietuvybei. Šliupas Lietuvai išganymą matė tik socializme. Ideologiniai vaidai įsiskverbė ir į Susivienijimą, kuris 1901 m. suskilo — socialistai su tautiečiais sukūrė savo susivienijimą.

Lietuviškasis parlamentas

Katalikiškasis susivienijimas iš pat pirmųjų dienų ėmėsi ne tik savišalpos darbo, bet tarsi tapo lietuvišku parlamentu. Štai, 1888 m. jis įpareigoja visas jam priklausančias draugijas steigti vakarines mokyklas. Įsteigė tautos centų fondą, kurį sudarė kiekvieno nario ekstra mokestis. Fondo uždavinys remti švietimą, knygų bei vadovėlių leidimą. Kovo 4, šv. Kazimiero dieną, nutariama švęsti kaip tautos šventę.

Protestai ir aukos kultūrinei veiklai

1893 metai prasiveržia griežtais protestais prieš rusų valdžią dėl Kražių skerdynių. Siunčiami protestai popiežiui ir JAV bei didžiųjų Europos kraštų vyriausybėms. Iš tautos centų skiriama 100 dol. lietuvių kalbos gramatikai, tiek pat lietuvių emigrantų globai ir pasaulinės Paryžiaus parodos lietuviško skyriaus įrengimui. Toliau nuolatos skiriamos aukos seserims kazimierietėms, Marijampolės lietuvaičių gimnazijai, Saulės mokytojų kursams Kaune, Vilniečių Ryto švietimo draugijai, Dailės ir mokslo namams Vilniuje, Lietuvių informacijos biurui Paryžiuje, liet. katalikų moksleivių susivienijimui, studentų stipendijų fondui ir t.t."

GENEROLAS SILVESTRAS ŽUKAUSKAS
Pirmojo Nepriklausomos Lietuvos kabineto krašto apsaugos ministeris, keliais atvejais buvęs vyriausias kariuomenės vadas.

Posėdžiavo ALT Centro valdyba

Spalių 26 d. Chicagoje posėdžiavo ALTo centro valdyba. Dalyvavo visi nariai: L. Šimutis, E. Bartkus, Dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, T. Blinstrubas, Dr. K. Drangelis, A. Rudis ir J. Talalas.

Išklausytas ALT sekretoriaus Dr. P. Grigaičio pranešimas apie ALT darbų eigą nuo metinio suvažiavimo liepos 4 d. iki dabar. Sekretorius išdėstė kaą ALTo buvo daroma ryšy su leidžiamais spaudoje ir pavienių asmenų gandais dėl JAV galimo politikos pakeitimo pavergtos Lietuvos atžvilgiu.

Iš oficialių šaltinių gauti patvirtinimai, kad tie gandai neturi pagrindo.

Apsvarstytas tolimesnis ALT veiklos planas ryšy su kėlimu klausimo dėl vykdomos Sovietų Rusijos okupuotoje Lietuvoje kolonizacijos.

Nutarta pasiųsti protesto telegramas Jungtinėms Tautoms per JAV ambasadorių A. Stevenson ir Jungtinių Tautų Prezidentą Mongi Slim dėl vykdomų Sovietų Rusijos atominių bombų sprogdinimų.

ALT Vykdomasis Komitetas
Chicago, 1961 m. spalių 27 d.

ALTo protesto telegramos

ALT spalių 27 d. pasiuntė per JAV Ambasadorių A. Stevenson ir J.T. Prezidentą M. Slim dėl vykdomų Sovietų Rusijos atominių bombų sprogdinimų tokią telegramą:

"Lithuanian American Council representing about million of American Citizens of Lithuanian descent on twenty sixth October decided unanimously to voice emphatic protest against nuclear tests in open atmosphere conducted by Soviet Union especially against its project to explode 50 megaton bomb polluting air with radioactive fallout and gravely endangering lifes and health of humanity. Please convay our feelings to member states delegations to General Assembly.

L. Šimutis, President
Dr. P. Grigaitis,
Executve Secretary

Sveikinimas ALTui

AMERIKOS LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ FEDERACIJOS 36-tasis KONGRESAS DETROITE, įvykęs š.m. spalių mėn. 22 d., prisiuntė ALTui tokį sveikinimą:

"Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos 36-tas Kongresas Detroite sveikina Amerikos Lietuvių Tarybą ir linki su nepalaužiama energija ir tautiniu budrumu ginti Lietuvos Nepriklausomybės reikalus U.S.A. valdžios įstaigose ir nepailstamai budėti mūsų tautos reikalų sargyboje.

P. Polteraitis,
ALRK Federac. 36 Kongreso Prezidiumo Pirmininkas
Detroitas, 1961 m. spalių 22 d.

NUOSTOLIS VENGRIJOS KATALIKAMS

Vengrijoje neseniai mirus 74 m. amž. arkivyskupui Josef Groesz tai laikoma dideliu nuostoliu Vengrijos katalikų bažnyčiai ir iš viso vengrų tautai.

Kardinolui Mindszenty nuo 1956 m. vis azilio teisėmis tebegyvenant amerikiečių ambasadoje Budapešte, su Groesz mirtimi netekta aukščiausiojo bažnyčios ganytojo. 1950 m. velionis arkivyskupas buvo pasirašęs susitarimą su vengrų komunistais, tačiau kitais metais jis jau buvo suimtas ir tariamai už valstybei priešiškus veiksmus pasmerktas 15 metų kalėti.

Iš devynių vengrų vyskupų, dabar pareigose liko trys. (E)

Kun. Aleks. Burbos darbai ir nuopelnai

KUNIGAS ALEKSANDRAS BURBA

Kun. Aleksandras Burba buvo gimęs 1856 m. spalio 30 d., Pailių kaime, Kruopių parapijoje, Šiaulių apskrity. Mokėsi Žagarės pradžios mokykloje, vėliau Šiaulių gimnazijoje. Dvasinius mokslus ėjo Vilniaus seminarijoje. Kunigu įšventintas 1882 m.

Kunigavo Žąslių, Vidiškės, Lebanoro, Adutiškio ir Valkininkų parapijose. Už lietuvišką ir katalikišką veikimą jį smarkiai persekiojo sulenkėję bajorai ir rusų valdžia. Už lietuvišką knygų platinimą gubernatorius jauną kunigą 1886 metais išsiuntė dviem metam į Gardino vienuolyną.

1889 m. kun. A. Burba atvyko į Ameriką. Scranton'o vyskupas O'Hara paskyrė jį lietuviškai - lenkiškon parapijon Plymouth, Pa. Čia jis ėmėsi ginti lietuvių teises. Apie lenkų įnirštą ir kerštingumą laikraštis "Žvaigždė" Nr. 15, 1911 m., taip rašo:

"Nesvietiškas Plymouth'o įnirtusių lenkų vandalizmas, kada anie, lietuviams atsiskyrus ir suorganizavus savą parapiją, iškasė savo kapinėse lietuvių lavonus ir anuos išmetė per tvorą, sukėlė visos Amerikos lietuvius. Lenkai visur irgi pasišiaušę keikė kun. Burbą, kaip maskolių špiegą, 'ojčiznos' ganubytoją, baisų 'polakožercą'. Tas lenkų užsikirtimas nevieną jau baigiantį lenkintis lietuvį pakėlė iš tautiško letargo. Keikiami 'litvakai' kreipėsi prie lygiai niekinamo kunigo Burbos, norėjo jį pamatyti, su juomi pasišnekėti, pasirodavyti, arba nors per gromatas jo rodos pasiklausti. Prasidėjo ir per kelis metus tęsėsi karšta kun. Aleksandro agitacija tarp Amerikos lietuvių, raginanti kožną bevieną, kad nusimestų lenkiškas plunksnas, pamestų lenkiškąsias draugijas ir parapijas, o savąsias lietuviškas organizuotų".

Kun. A. Burba mirė 1898 metais kovo 27 dieną.

Jis buvo "Aušros" bendradarbis. Būdamas kliošoriuje, parašė "Senkaus Jurgis". Vėliau parašė "Ponas Bartkus". Amerikoj būdamas bendradarbiavo "Vienybėje", "Garse Amerikos Lietuvių", išleido savo prozaiškus raštus dviejuose tomuose ir šiek tiek smulkesnių dalykėlių.

Apie jo nuopelnus Susivienijimui, "Žvaigždė" 1911 m. Nr. 15-tame rašo:

" 'Susivienijimas Lietuviškų Draugysčių', kuris pirm to buvo vien kaipo lenkinimo priemonė angis, papuolė po kunigo A. Burbos įtekme. Per seimą Mahanoy'uj, lenkų šalininkai, tokie kaip velionis D. T .B., net su kėde prieš kun. Burbą šoko. Su susipratusiais lietuviais iš seimo pabėgęs kun. A. Burba ant trūkio, namon važiuodamas, buvo išrinktas kelių atstovų 'Susivienijimo' pirmsėdžiu ir nekaipo visų Amerikos lietuvių vadovu 1890 m. spalio mėnesyje. Nors 'Susivienijimas' anuomet buvo mažutis, vos apie 200 narių turėjo, vienok ta pergalė lietuvių tėvynmeilių ant lietuvių naujalenkių didelėi įdrąsino visus Amerikos lietuvius. "Vienybė", Juozo Paukščio Plymouth'e leidžiama, kurią kun. Burba pakėlė iš ignoracijos ir lenkomanijos purvyno, pastojo ne tik 'Susivienijimo', bet ir kun. Burbos ir visų lietuvių tėvynmeilių organu".

Dvasininkų kankinių antrojo didžiojo karo metu, siaučiant komunizmui, būta: Ukrainoje 3,600, Lenkijoje 2,000, Lietuvoj ir Latvijoj 1,000, Čekoslovakijoj 500, Vengrijoj 3,600, Rumunijoj 710, Bulgarijoj 120, Albanijoj 700, Jugoslavijoj 1,945. Kiek nužudyta Kinijoj, neturima žinių. Ispanų pilietinio karo metu buvo nukankinta: 12 vyskupų, 4,266 kunigai, 2499 vienuoliai ir 429 klierikai. (T.Ž.)

Mirė A. J. SUTKUS

WAUKEGAN, ILL. Lapkričio 13-tą nuo širdies smūgio mirė buvęs LRKSA viceprezidentas ir prezidentas Antanas Juozas Sutkus, 76 metų amžiaus. Palaidotas lapkričio 17-tą.

Liūdesy paliko žmoną Oną (Župkutė), sūnus Leona ir Albertą, dukterį Luciją ir Florentiną.

Plačiau apie velionio gyvenimą ir veiklą kitame numery.

METINIŲ IR PRIEŠMETINIŲ SUSIRINKIMŲ SVARBA

Gruodžio ir sausio mėnesiais Susivienijimo kuopos laiko labai svarbius metinius ir priešmetinius susirinkimus. Tuose susirinkimuose valdybų viršininkai išduoda metinius raportus, pasitariama apie sekančių metų veiklos planus ir išrenkamos naujos valdybos.

Svarbu atkreipti dėmesį į valdybų rinkimą, ypatingai į sudarymą pilno valdybų sąstato. Visų viršininkų pareigos yra svarbios, o ypatingai finansų sekretorių, kurie turi išrinkti narių duokles, jas tvarkoje persiųsti centro įstaigai ir bendrai palaikyti nuolatinį kontaktą su centru. Taigi į valdybas vertėtų rinkti pačius gabiausius ir veikliausius narius. Nereikia nei aiškinti, kad nuo veiklios valdybos pareina kuopos veikla, sėkmingesnis naujų narių įrašymas.

Kiekvienai kuopai vertėtų turėti organizatorių, kurs nuolat budėtų ir verbuotų naujus narius. Beje, naujus narius gali prirašinėti kiekvienas narys ir užtai iš centro gaus nustatytą atlyginimą — komisus.

Būna narių, kurie nusiskundžia, kad negauna organo "Garso". Tokie nariai turėtų patys pranešti administracijai arba kuopos sekretoriui priduoti tikrą savo adresą, kad administracija galėtų patikrinti, ir jeigu senas adresas būtų klaidingas, — pataisyti. Yra nemažai narių, kurie persikeldami į kitas vietoves gyventi nei kuopos viršininkams nei administracijai nepraneša. Tada paštas nepristatytą laikraštį gražina administracijai, kuri neturi kitos išeities, kaip tokio nario vardą ir pavardę išbraukti iš adresų sąrašo.

Dar vienas dalykas: kuopų viršininkai, praneškite "Garso" redakcijai savo kuopų susirinkimų tvarką — kokiomis dienomis susirinkimus laikote, pradžią ir vietą. Iš kurių kuopų jokio pranešimo negausime, jų susirinkimus skelbsime ta pačia tvarka, kaip buvo skelbiami iki šiol.

Priedinių beneficijų vertė reikalinga dėmesio

Permažai dėmesio kreipiama į priedines beneficijas, prieinamas aplikantams Susivienijimo narystėje dėl pilnamečių ir jaunamečių.

Čia mes norime atkreipti jūsų dėmesį į neseniai mirusio 105 kuopos nario, Braddock, Pa., duotą pavyzdį. Miręs narys išpildė aplikaciją gyvybės apdraudai spalio 1, 1955, dėl jo vieno mėnesio amžiaus sūnaus pagal 20 Year Endowment planą. Tuo laiku tėvas neturėjo pilnai 40 metų ir galėjo pasinaudoti mokėtojo — Payor — beneficija. Jis atsikreipė dėl priedinės mokėtojo beneficijos, kuri jam buvo suteikta, kaip protekcija dėl jo sūnaus aplikanto mirties atveju — šiuo atveju tėvo — prieš išsibaigiant certifikato 20 metų sukakčiai. Spalio 15, 1961, kūdikio tėvas mirė ir tik pusšeštų metų buvo mokamos duoklės už 20 Year Endowment certifikatą ir už mokėtojo beneficijas. Aplikanto mirtis buvo labai nelaimingas šeimai nuostolis. Mirus šeimos galvai pakeitimo nėra. Vienok toki dalykai įvyksta ir šiuo atveju tėvas buvo pramatęs ir pasirūpinęs šeimos gerove, paduodant aplikaciją dėl priedinių mokėtojo beneficijų. Kadangi priedinė beneficija tėvo mirties laiku buvo galioje, certifikatas, išduotas pagal 20 Years Endowment planą jo sūnaus gyvybės apdraudai, tapo pilnai apmokėtu. Tolimesnės duoklės nebus kolektuojamos ir prž brendimo datoj, kuri sueis 20-tose metinėse, Susivienijimas išmokės nariui — mirusio tėvo sūnui pilną $1,000, kaip paliktą (Endowment).

Čia yra pirmas toks patyrimas su mokėtojo beneficijomis ir yra geras pavyzdys kas link puikaus pasirinkimo priedinių beneficijų, kurios prieinamos mūsų Susivienijime. Kita puiki benefcija yra dviguba protekcija, kurios dažnai nepastebi aplikantai, stojantys narystėn.

V. T. KVETKAS, LRKSA sek.

Inžinierius ANTANAS J. RUDIS, LRKSA direktorius, dabartinis ALR Katalikų Federacijos prezidentas.

MASKVA. Lapkričio 1 d. kraugerio Stalino lavonas iš granitinio mauzolėjaus Raudonojoje Aikštėje perkeltas prie Kremliaus sienos, kur sudėti palaikai žemesnės rangos komunistų. 8 metus Stalino palaikai gulėjo šalia Lenino palaikų. Juokaujama, kad Chruščiovas tą vietą nori rezervuoti sau.

Pranešimais iš Lietuvos, buvęs Kretingos altaristas kun. Paulius Lagys mirė kankinio mirtimi — jį žiauriai nužudę raudonieji.

GENEROLAS KAZYS LADYGA,
Lietuvos Nepriklausomybės kovų vadovas; 1920 m. vasarą buvo paskirtas vyriausiuoju armijos vadu. Buvo gimęs 1893 m. gruodžio 25 d., Iškonių kaime, Vabalninko valsčiuj, Biržų apskrity. 1940 metų vasarą okupantų bolševikų suimtas, kalintas, išgabentas Sovietų Rusijon ir ten 1941 m. gruodžio 19 d. sušaudytas.

Mini 75-kių metų sukaktį

KOMP. A. ALEKSIS

LRKSA Švietimo komisijos narys, Waterbury lietuvių šv. Juozapo parapijos vargonininkas kompozitorius Aleksandras Aleksis šių metų spalio 10 dieną sulaukė 75 metų amžiaus sukakties.

Sukaktuvininkas gimė 1886 metais spalio 10 dieną Pėdiškių kaime, Krosnos parapijoj, Marijampolės apskrity.

Kunigo dėdės Aleksandravičiaus remiamas išėjo Varšuvos konservatoriją ir 1913 metais atvyko į Chicagą. Čia jis buvo vienas iš Vyčių organizatorių, stipriai reiškėsi meniškoje ir visuomeninėje veikloje. Vargoninkaudamas Brooklyne, Springield, Ill., Detroite ir Waterbury, kur jis darbuojasi nuo 1924 metų, pasižymėjo ir pasižymi veiklumu minėtų kolonijų lietuvių tarpe ir jo įnašą stipriai jaučia centrinės lietuvių katalikų ir bendros organizacijos, kaip Amerikos Lietuvių Taryba, BALF'as ir kitos.

Jis yra Vyčių ir Moterų Sąjungos himnų autorius. Jis yra sukūręs daug giesmių ir dainų meliodijų; iš stambesnių jo kūrinių pažymėtina operetė "Į Tėvynę".

Garbės narys Vargonininkų Sąjungos, Vyčių, Moterų Sąjungos, Darbininkų Sąjungos ir Pavasario Są-gos. Už nuopelnus apdovanotas DLK Gedimino ordinu.

Sukaktuvininkas yra ilgametis LRKSA narys, yra buvęs kelių nacionalinių seimų vedėjas ir įvairių konstitucinių komisijų narys.

Sukaktuvininkui linkime geros sveikatos ir neišsemiamos energijos toliau sėkmingai darbuotis Amerikos lietuvių visuomenės ir tautos naudai!

1,500 MOKSLO ŽMONIŲ Į VAKARUS

Nuo 1958 m. iš sovietų satelito — Rytų Vokietijos į Vakarus išvyko ir juose pasiliko per 1,500 mokslo žmonių. Jie daugiausia išnaudojo tarnybinių kelionių į užsienį ar atostogų progas. 1958-60 m. laikotarpy iš pasitraukusių į Vakarus mokslo veikėjų buvo: 295 medicinos darbuotojai, 287 gamtos mokslų specialistai, 225 filosofijos ir filologijos darbuotojai, 127 technikai, 29 teisių ir ūkinių mokslų darbuotojai, 22 muzikos mokslo žmonės ir kt. 1961 m. pirmame pusmetyje iš Rytų Vokietijos pasitraukė 165 įvairių mokslo sričių darbuotojai. Nuo š. m. rugpiūčio mėn. Vakarus pasirinko per 200 aukštojo mokslo žmonių. Kiekvieną savaitę pranešama apie operos, dramos režisierių, dirigentų ir kt. pasiryžimą, esant už zonos ribų, jau nebegrįžti į savo ligšiolines darbovietes. (E)

LOS ANGELES, CAL. Lapkričio 8-tą paskelbta, kad ugnis, nusiaubusi pietinės Californijos rajoną, įskaitant ir Hollywood'o rezidencinę sekciją, padarė milioninius nuostolius.

Katalikų veikėjų suvažiavimas

JAV Liet. R. Katalikų Federacija sulaukė 36-jį suvažiavimą Detroite spalio 21-22 d. Buvo užregistruota 60 atstovų ir virš 100 svečių.

Valdybos pareigūnai, jų tarpe ir prel. Pr. Juras, dv. vadas, padarė veiklos pranešimus, iš kurių paaiškėjo, kad daugelyje vietų federacijos vienetams trūksta bendradarbiavimo su parapijomis. Katalikų veikla JAV esanti plati ir šakota, tačiau reikalinga naujų paskatų.

Iškilmingame posėdyje kalbėjo vysk. V. Brizgys apie kovą su komunizmu ir lietuvių katalikų vaidmenį. Pr. Vainauskas konkrečiais duomenimis nušvietė katalikybės būklę dabartinėje Lietuvoje. Dr. Ant. Sužiedėlis nagrinėjo laisvojo pasaulio lietuvių pareigas. B. Polikaitis padarė pranešmą apie "Dainavos" stovyklą, o dr. A. Damušis jį papildė.

Banketo metu, kuris buvo suruoštas ALRK Susivienijimo 75 m. sukakčiai paminėti, jo pirm. L. Šimutis vaizdžiai nupasakojo atliktus darbus. Federacijos vardu kalbėjo prel.

PRELATAS IGNAS ALBAVIČIUS, Cicero, Ill., šv. Antano parapijos klebonas, įžymus visuomenininkas, dabartinis ALR Katalikų Federacijos dvasios vadas.

J. Balkūnas, uždegdamas visus dalyvius kovai už Lietuvos ateitį.

Suvažiavimą sveikino: Detroito burmistras, kongreso narys J. Lesinski ir daugybė kitų.

Naujon valdybon išrinkta: V. Leone, prel. I. Albavičius, A. Damušis, L. Šimutis, inž. A. Rudis, E. Juknevičienė, kun. P. Patlaba, prel. P. Juras, K. Kleiva, dr. K. Šidlauskas, dr. V. Šimaitis; kandidatai — J. Sakalas, dr. V. Vygantas.

Rezoliucijose pageidaujama: daugiau dėmesio jaunimui, lietuviškos katekizacijos, klebonų talkos federacijos skyriams, kasmetinės katalikiškos spaudos savaitės, platesnių kongresų, paramos ALTai ir BALFui.

Spaudos konferencijoj, įvykusioj suvažiavimo išvakarėse, dalyvavo virš 20 redaktorių ir laikraščių atstovų. Buvo apsvarstyti laikraščių tobulinimo, platinimo, savitarpio ryšio ir kt. klausimai. Pageidauta didesnės paramos iš organizacijų, kurios naudojasi laikraščiais savo tikslams, bet apie parėmimą negalvoja. N. (T.Ž.)

KADA GI PAVAIZDUOS RAUDONŲJŲ ŽIAURUMUS

"Heimatstimme" pranešimu, Lietuvoje yra pagamintas naujas lietuviškas antihitlerinis filmas, pavadinimu "Kanonada", kurio premjera įvyko Vilniuje. Jame pavaizduojami nacių žiaurumai viename kaime prie Nemuno. Manuskriptą parašė Vyt. Rimkevičius ir muzikines jėgas davė Vilniaus konservatorija.

Jau antinacinių filmų esame prisižiūrėję iki valiai, — būtų gera, kad kas susuktų kokią antibolševikinę su jų žiaurumais Katyne, Pravieniškiuose, Rainiuose ir daug kur kitur.

PLBVKVJ

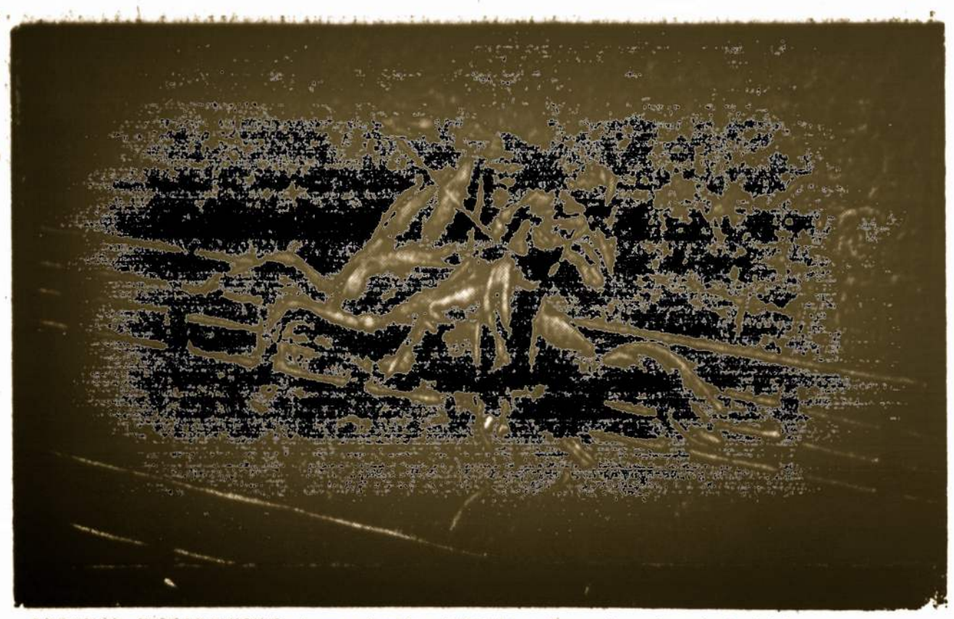

ANTANAS JUOZAPAVIČIUS, buvęs pirmojo pėstininkų pulko vadas, pirmasis karininkas žuvęs kovose už Lietuvos nepriklausomybę — pasalingo bolševiko kulka pakirto jo gyvybę 1919 m. vasario 13 d. ryte jojant Alytaus tiltu. Lapkričio 23 minima Lietuvos kariuomenės šventė ir pagerbiami jos kūrėjai bei žuvusieji kovotojai už laisvę.

DEIMANTINIO JUBILIEJAUS MINĖJIMAS BOSTONE

Spalio 22 d. Bostone buvo kukliai paminėta Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje 75 metų sukaktis. Paminėjimą surengė Naujosios Anglijos apskrities valdyba.

10 val. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje atlaikytos šv. Mišios.

1 P.M. parapijos salėje (E. 7th gatvėje) įvyko posėdis. Paminėjimo šventėje dalyvavo Bostono abiejų kuopų, Brocktono, Norwoodo ir Worcesterio kuopų atstovai. Posėdis pradėtas malda, kurią atkalbėjo lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos vikaras kun. Svirskas. Pradinį žodį tarė valdybos pirmininkas St. Jakutis. Posėdžiui vadovauti pakviestas seniausias LRKSA narys ir dvidešimt metų buvęs N. Anglijos apskrities pirmininku V. Kudirka iš Norwoodo. Sekretoriavo apskr. valdybos sekretorius Jonas Venckus.

V. Kudirka trumpai paminėjo, kaip sunkiomis sąlygomis teko organizuoti apskritį ir kaip buvo tais laikais dirbama.

Dr. J. Leimonas deimantinio jubiliejaus proga skaitė paskaitą, kurioje iškėlė senųjų lietuvių ateivių nuopelnus, organizuojant LRKSA, ir organizacijos vadų sugebėjimus duotus nariams pažadus išlaikyti. Susivienijimas nesitenkino vien šalpos reikalais, bet daug savo veikla ir aukomis yra prisidėjęs prie lietuvių katalikų Amerikoje veiklos ir prie Lietuvos laisvės reikalų. Už tai seniesiems veikėjams turi būti reiškiama didelė pagarba.

Žiūrint į ateitį

Toliau paskaitininkas dr. J. Leimonas iškėlė opius Susivienijimo klausimus, žiūrint į organizacijos ateitį. Svarbiausias Susivienijimo uždavinys išlaikyti organizaciją gyvą ir tvirtą, tam reikia pirmiausia naujų narių, kurie papildytų retėjančius senuosius. Prelegentas apgailestavo, kad daug lietuvių draudžiasi pas svetimuosius, o savųjų organizacijų nepalaiko. Reiktų daugiau dėmesio atkreipti į jaunimą, sueiti į artimesnius ryšius su jaunimo organizacijomis: vyčiais, ateitininkais ir skautais. Lietuviškos jaunimo organizacijos turėtų aiškiai suprasti pareigą remti lietuviškas draudimo įstaigas, o ne kitataučių. Iš kitos pusės ir pats Susivienijimas neturėtų tenkintis vien šalpos reikalais, bet savo veikla išeiti į platesnius lietuviškos veiklos horizontus. Amerika šiandien tapo antrąja Lietuva, kai tikroji tėvynė Lietuva yra bolševikų pavergta. Todėl ir Susivienijimui yra plati dirva pasireikšti ir lietuvių kultūrinėje srityje. Savo kultūrine veikla Susivienijimas galėtų labiau patraukti ir jaunųjų susidomėjimą.

Nereikia vien praeitimi gyventi

Po paskaitos vyko gyvos diskusijos, kalbėjo veik visi dalyviai. Iš visų diskusijų paaiškėjo, kad LRKSA turėtų savo veikimo programą keisti, nesitenkinti vien praeitimi ir vien ja didžiuotis. Reikia žiūrėti į ateitį ir derintis prie naujų laikų dvasios. Centro valdybos nariai turėtų būti ne vien geri visuomenininkai veikėjai, bet ir geri ekonomistai, gerai pažįstą šio krašto ekonominį gyvenimą, kad sugebėtų esamą organizacijos kapitalą kiek galima pelningiau sunaudoti.

Naujiems nariams verbuoti kuopos turėtų turėti specialius apmokamus organizatorius, kurie sektų savo tautiečių naujagimius ir juos tuoj pat stengtųsi įrašyti į Susivienijimą. Nariai susirinkimus mažai belanko. Jei kartais ir pasitaiko ką nors prikalbėti įsirašyti, bet po kiek laiko jis nebemokėdamas nario mokesčio, savaime iškrinta iš narių tarpo. Organizatoriai turėtų ir nario mokestį surinkti, kaip daro kitos draudimo įstaigos.

Pageidauta, kad prieš LRKSA seimą sušaukti apskrities kuopų atstovų posėdį ir parengti bendrus pasiūlymus, svarstytinus seime.

Pabaigoje pirm. St. Jakutis perskaitė Centro valdybos sekretoriaus V. Kvetkaus sveikinimą ir linkėjimus.

Šventė baigta nuoširdžiu pasikalbėjimu prie užkandžių stalo. Dalyviai skirstėsi pilni gražių vilčių savo organizacijos ateities veikloje. Pr.

Spalio 19 d. Lietuvos atstovas J. Kajeckas lankėsi Valst. Departamente su VLIKo pirmininku Dr. A. Trimaku. Ta proga jie patyrė, kad New Yorke skleidžiami Lietuvai nepalankūs gandai neturi jokio pagrindo. LPŽ

Šaunus parapijos koncertas

WATERBURY, CONN. Šv. Juozapo parapijos nariai šiomis dienomis sulaukė nuo savo didžiai gerb. kun. klebono E. Gradeckio laišką. Tai buvo malonus kvietimas dalyvauti pirmame jo čia klebonavimo metu koncerte, kuris įvyksta sekmadienį, lapkričio 26 d., šv. Juozapo parapijos salėje, John Street, 4 val. popiet.

Koncertas bus įdomus, linksmas ir įspūdingas. Programoje dalyvauja mieli svečiai artistai Liudas Stukas, baritonas, ir Algirdas Kačanauskas, akompanistas iš New Jersey; šv. Juozapo parapijos mišrus choras, vyrų kvartetas po vadovybe komp. A. Aleksio; solistai, šokėjai. Po koncertui veiks bufetas ir bus šokiai.

Atvyksta komp. J. Žilevičius, Jokūbas Stukas ir kiti garbingi svečiai. Visas pelnas skiriamas parapijos naujo vienuolyno patalpų statybos fondui.

Parapiečiai nekantriai laukia šio tikrai šeimyninio subuvimo bendrai pasidžiaugti ir pasididžiuoti savo parapijos nuveiktais darbais, išgirsti gimtosios kalbos dailių žodžių ir žavių lietuviškų dainų.

Todėl branginkime ir išlaikykime savo lietuviškas parapijas kuo ilgiausiai. Čia mūsų visų tikrasis turtas — tai mūsų tikybos ir tautybės šviesus židinys.

Marcelė Andrikytė,
Parapijos Choro Pirmininkė

Teisininkas VLADAS ŠIMAITIS, naujasis ALR Katalikų Federacijos sekretorius.

ĮSIGYKITE LRKSA ISTORIJĄ!

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo praeičia, darbais ir nuopelnais religinėje, fraternalinėje, tautinėje ir kultūrinėje srityse, turėtų įsigyti

dr. Antano Kučo parašytą

LIET. ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ

Kaina $3.00

Užsisakant kreipkitės į

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Nauja suvažiavimo auka — J. Jurginis

Savo ataskaitiniame pranešime Lietuvos komunistų suvažiavime A. Sniečkus pasveikino tuos Lietuvoje išleistus mokslinius darbus, kurie pagal sekretorių "teisingai nušviečia" istorijos problemas, "demaskuoja pikčiausius lietuvių liaudies priešus - buržuazinius nacionalistus, auklėja tautų draugystės dvasią..." Iš kitos pusės Sniečkus šiais metais taikiniu pasirinko J. Jurginį, jo Lietuvos istorijos vadovėlyje ir istorijos skaitiniuose radęs "rimtus trūkumus ir klaidas". Pagal Sniečkų, vadovėlyje padarytos "nuolaidos buržuaziniam objektyvizmui, pasireiškia praeities idealizavimas". Esą, Jurginio vadovėlis parašytas be reikiamo ryšio su kitų sovietinių tautų ir ypatingai rusų tautos išsivadavimo kovų istorija. Blogai esą ir tai, kad Jurginis neatskleidęs bolševikinį šūkį apie nacijų apsisprendimo teisę (tai tik ir tėra šūkis, gyvenime sovietų nevykdomas — E), jis pervertinęs tų priešų — "buržuazinių naconalistų" laikraščius ir žurnalus ir kt.

•

Kiek komunistų Lietuvoje?

Lietuvos kom. partijos 13 suvažiavime J. Novickas pateikė duomenis apie komunistų skaičių. Pagal paskelbtus duomenis, š.m. rugsėjo 27 d. LKP narių turėjo 55,676 ir kandidatų — 8,998; iš viso 64,674 komunistai. Palyginus su 1960 m. kovo 1-2 d.d. įvykusiu 12-ju LKP suvažiavimu, komunistų skaičius padidėjęs 10,350 žmonių.

•

Spalio 2 d. į sovietų respublikas, daugiausia į Rusų Federacijos respubliką gastrolių išvyko K. Kavecko "nusipelnęs choras" ir solistai K. Šilgalis, A. Repšytė ir L. Mackonienė. Lietuvos menininkai lankysis Kuibyseve, Orenburge, Kazanėje, Gorkyje, Minske ir kt. miestuose. Vienoje programoje menininkai išpildys lietuvių ir "brolišką respublikų" liaudies dainas, sovietinių kompozitorių kūrinius, kitoje — lietuvių, rusų ir Vakarų kompozitorių - klasikų kūrinius.

•

"Švyturio" žurnalas 17 n-ry paskelbė pasikalbėjimą su Lietuvos kultūros ministro pavaduotoju V. Jakelaičiu. Šis nurodė, kad pirmą pusmetį Lietuvos dramos teatrai pastatė 119 veikalų, juos žiūrėję apie pusė mil. lankytojų, bet kartu ir nusiskundė, kad buvo per mažai pjesių vaizduojančių šių dienų gyvenimą (suprask — vad. komunistinę statybą. E). Teatrai Lietuvoje paraginti ypatingai pasitempti komunistinių suvažiavimų proga.

•

Vilniaus radijas rugsėjo 25 d. pranešė, kad lietuviai kompozitoriai savo kūriniais apdainuoja kolchozininkų, darbininkų darbą, "gražų, turtingą kolūkinį gyvenimą". Tai vaizduojanti Gaižausko operetė "Ramunėlė", o komp. Juzeliūnas, girdi, įkvėptas (gal partijos paprašytas? — E) "herojiškos afrikiečių kovos už laisvę" parašė "Afrikos etiudus" simfoniniam orkestrui.

•

Ryšium su kom. partijos suvažiavimu Maskvoje, rugsėjo 25 d. per abi Maskvos radijo programas ir per centrinę televiziją buvo transliuoti pranešimai, perduota meninė programa iš Lietuvos. Partija pasirūpino, kad visos programos parodytų Lietuvos "žengimą į komunizmą", pramonės pasiekimus ir kolchozininkų "pasiryžimą įvykdyti" keliamus (įsakomus — E) uždavinius.

•

Praėjusią vasarą daugiau kaip 1,700 Vilniaus universiteto studentų Lietuvos kolchozuose statė ūkinius pastatus, talkininkavo nuimant derlių ir šienapiūtės darbuose. Pvz., Tauragės rajono "Lenino keliu" kolchoze Vilniaus filologai pastatę puikią veršidę, suruošę koncertus, priskaitę paskaitų. (Elta)

Mirė Juozas Tysliava

BROOKLYN, N. Y. Šeštadienį, lapkričio 11 d., nuo širdies smūgių mirė "Vienybės" leidėjas ir redaktorius, Lietuvių Rašytojų Dr-jos pirmininkas, poetas Juozas Tysliava, 59 metų amžiaus.

Liūdesy paliko žmoną Valeriją (Vaivadaitę), sūnų Juozą ir kitus artimuosius.

Velionis buvo gimęs 1902 lapkričio 1 d. Geisteriškių kaime, Keturvalakių valsčiuj, Vilkaviškio apskrity. Mokėsi Lietuvoj ir užsieny. Į JAV atvyko 1932 metais ir tuoj įsijungė į visuomeninę ir kultūrinę veiklą, betgi daugiausia laiko ir jėgų skyrė išlaikyti laikraštį "Vienybę". Mėgo rašyti trumpas publicistines pastabas gyvu stiliumi ir sąmojum, dažnai įsiveldamas į ramias, o kartais ir karštokas polemikas. Velionis taipgi sunkiai sutilpdavęs į bet kurios vienos srovės rėmus. Daug rašė poezijos, išleista bene septyni eilėraščių rinkiniai.

Amžina atilsį!

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS GIMNAZIJOS ŠAUKSMAS

Palaimingi visais atžvilgiais buvo Vasario 16-sios Gimnazijos praėjusieji mokslo metai. Apie ją buvo daug rašoma ir dedama iš jos gyvenimo nuotraukų spaudoje, ypač po p. Bačiūno atsilankymo joje. Susirinkimuose, spaudoje buvo keliami ir svarstomi šio taip svarbaus jaunajai kartai lietuvybės ir mokslo ugdymo židinio dabartinė būklė ir ateitis. Buvo reiškiama įvairių nuomonių dėl jos galimos reformos.

Gyvenimas gi ėjo savo keliu. Būrelių vadovai su nemažesniu uolumu, kaip ir anksčiau, stengėsi surinkti dolerines mėnesines aukas iš savo būrelių narių, atskiri asmenys bei vienetai (k. a. bankai, klubai, draugijos) teikė gausių aukų.

Iš 136 veikiančiųjų būrelių: 79 veikė labai gerai, 17 gerai, 16 vidutiniškai, likusieji— blogai, t. y. nepaisydami nei reguliarumo, nei aukų kiekybės

Iš būrelių, atskirų asmenų ir organizuotų vienetų per metų laikotarpį — nuo 1960 rugsėjo iki 1961 rugsėjo 1 — yra gauta aukų 133,408,33 DM. Didžiai reikšminga buvo ir Balfo maisto produktų parama.

Šalia šios tauriųjų lietuvių duoklės prisidėjo dar ir vietos Land'o pirmą kartą suteiktoji Gimnazijos išlaikymui 30.000 DM parama ir padidinta iki 40,000 DM pašalpa bendrabučio remontams. Taip pat ir Pabėgėlių Ministerija pakėlė teiktąją prieš kurį laiką pašalpą iki 2,000 DM mėnesiui. Apskritai reikia pabrėžti, kad vokiečių įstaigos paskutiniu metu pradėjo labiau domėtis bei įvertinti mūsų Gimnazijos reikšmę, kaip lietuvybės židinio ugdytojus.

Turint visa tai galvoje, kas aukščiau yra suminėta, galima suprasti, kas teikė Gimnazijai galimybės praėjusiais mokslo metais išsiversti be ypatingų sunkumų ir kodėl tas laikotarpis galima vadinti palaimingu.

Neturint tuo tarpu pastovių pajamų šaltinių iš valdžios įstaigų, vienintelis Vasario 16-sios Gimnazijos išsilaikymo šaltinis palieka ir toliau laisvojo pasaulio lietuvių aukos.

Pradėjus po vasaros atostogų tolimesnį mokslo metų laikotarpį, Vasario 16-sios Gimnazijos šauksmas kreipiamas vėl į savo užjūrio brolius ir seseris lietuvius: į būrelių vadovus ir narius, į atskirus asmenis ir vienetus, k. a. bankus, klubus, organizacijas. Jei išvardintieji asmenys ir vienetai parodys tokio pat aukingumo, kaip per praėjusį mokslo metų laikotarpį, tai ir ateityje Gimnazija išsivers be ypatingų sunkumų.

Būtų skaudu, jei tuo metu, kada vokiečiai pradeda mūsų Gimnaziją labiau šelpti (pažadėjo net 300,000 DM suteikti naujiems klasių rūmams statyti), patys lietuviai liautųsi šią vienintelę savo pilną Gimnaziją remti ir gailėdami vieno kito dolerio, ar dėl kokio nors nepasitenkinimo, leistų jai nustoti gyvuoti.

Gimnazijos Vadovybė pilnai tiki, kad šis pagalbos šauksmas ras atgarsį tauriųjų lietuvių širdyse.

105-ių Vasario 16-sios Gimnazijos moksleivių akys ir širdys nukreiptos į jus, laisvojo pasaulio lietuviai!

Neleiskite jaunajai kartai ištirpti svetimųjų jūroje!

Vasario 16 Gimnazijos Vadovybė

Mirė KAZYS VIDIKAUSKAS

PHILADELPHIA, PA. Spalių 21 d. mirė ilgametis LRK SA 20 kuopos narys, buvęs "Garso" bendradarbis Kazys Vidikauskas, sulaukęs 82 metų amžiaus, gyv. 2833 Livingston St.

Palaidotas spalių 25 d. iš Šv. Jurgio bažnyčios Holy Sepulchre kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1879 m. sausio 6 d. Šančiuose, Kauno priemiesty. Du metu lankė rusų mokyklą, po to visą savo gyvenimą studijavo lietuvių, anglų, ukrainiečių, lenkų, rusų ir esperanto kalbas ir bendradarbiavo daugeliui minėtomis kalbomis leidžiamiems laikraščiams. Pažymėtinos velionio pastangos lietuvių ir kitataučių laikraščiuose liaupsinti visuomenės veikėjus. Čia jis panaudodavo įvairias sukaktis ir kitas progas eilėmis ir proza iškelti veikėjų darbus ir nuopelnus, nesigailint pagyrimų.

Už porpagandinę veiklą Lietuvos naudai buvo apdovanotas DLK Gedimino ordinu.

Liūdesy paliko žmoną Marijoną (Puodžiūnaitę), sūnų Marijoną Kazį, dukteris Marijoną Vilhelminą ir Marijoną Albiną.

Amžiną atilsį suteik jo vėlei Viešpatie!

Spalio mėn. 15 d. Huettenfeldo (netoli Vasario 16 Gimnazijos patalpų) kapinėse pašventintas š.m. pradžioje Vokietijoje mirusio a.a. advokato Juozo Bataičio paminklas. (E)

SAM RAYBURN, ilgametis Atstovų Rūmų pirmininkas, didelio autoriteto amerikietis, po ilgos vėžio ligos, lapkričio 16 mirė.

1936 metais minint LRKSA Auksinę (50) metų sukaktį, jos įamžinimui, Cleveland, Ohio, Lietuvių Kultūriniam daržely pasodintas Susiv. Medis. Dedikacinės iškilmės įvyko 1936 m. gruodžio 13 d. Atvaizde, pirmoj eilėj, žiūrint iš kairės dešinėn, matomi šie Kultūrinio darželio ir dedikacinių iškilmių vadovai: buvęs Susiv. prezidentas Petras P. Muliolis (miręs), buvęs Susiv. viceprezidentas ir iždo globėjas J. K. Venslovas (miręs), adv. Petras Česulis, kun. V. G. Vilkutaitis ir Paulė Glugodienė.

SPORTAS IR ŽAIDIMAI

1-sios Padėkos Dienos laikais

1621 m. rudenį, kai buvo surinktas pirmasis derlius nuo uolėtų Massachusetts valstybės pakrančių ir užsitikrintas maistas per ateinančius žiemos šalčius, Plymouth kolonijos piligrimų vyresnieji su gubernatorium Bradford priešakyje paskelbė Padėkos Dieną — "per kurią bus dėkojama Dievui... dalinamasi derliumi su savo draugais... ir džiaugiamasi žaidžiant ir sportuojant."

"Mūsų draugai" buvo indėnų gaujos iš Cherokee ir Mohawk genčių (tribes), kurie pirmiesiems atvykėliams parodė sodinimo būdus ir jiems aiškino apie kukurūzus, arbūzus ir kitas gėrybes. Dėkingi už pakvietimą į šventę, indėnai svečiai atsilygino savo šeimininkams maistu ir gėrimu ir šventės pabaigoje juos linksmino savo žaidimais.

Atviruose laukuose, netoli nuo piligrimų gyvenamos vietovės, indėnai juos stebino savo jojikiškais žaidimais: su ietimi perverdami kukurūzų stiebus, išrikiuotus ant tvorų, perjodami žemiau kito šuoliais lekiančio arklio arklio pilvo, kad galėtų pagriebti nuo žemės mažus taikinius, išlaikydami lygsvarą stovint ant smarkiai bėgančių mažų arklių nugarų. Jie net žaidė polo su tuzinu jojikų vienoje pusėje.

Lanko ir strėlės naudojimas paliko piligrimams įspūdį, kad šie malonūs vyrai gali pasidaryti stipriais prešais. Mesdami tomahaukus jie galėjo perskelti stiprią pušų lentą penkiasdešimtyje vietų. Jie galėjo numesti sunkius medžio kamienus toliau, negu kad žmogus galėjo nušokti. Jie ėjo imtynių, bėgo lenktynėse ir rodė akrobatinius žaidimus ant supynių, padarytų iš sunertų vijoklių ir pritaisytų prie ąžuolo kamienų.

Visuose šiuose laukiniškuose žaidimuose, kurie buvo vedami be jokių taisyklių, mes, modernieji, galime matyti mūsų esamų žaidimų vystymosi formas.

Distancijos laukiniams indėnams vaidino mažą vaidmenį. Yra užrašų, kuriuose minima, kad tokios žaidynės vykdavo Cape Cod smėlynuose tarp Truro ir tos vietos, kur dabar yra švyturys — už šešių mylių pačiam Cape Cod gale.

Mūsų Padėkos Dienos taipgi yra linksmos. Mes vis žaidžiame daugybę futbolo žaidynių ir per Padėkos Dieną paprastai užbaigiame jų sezoną dideliu turnyru, bet sumušame mažiau galvų už indėnus atletus žaidžiusius Pirmąją Padėkos Dieną. **American Council**

PAJIEŠKO

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Pittsburgh'o skyrius stengiasi surasti asmenis, kurių pajieško gyvenantys už geležinės uždangos, būtent:

Bikštienę, Agotą, gyv. Pittsburgh, Pa., pajieško brolis Antanas Norkus (USSR),

Šimaitį, Joną, gyv. Pittsburgh, Pa., pajieško sesuo Marcelė Šimaitytė (Martselinas Šimaitis), (USSR).

Atsiliepkite šiuo adresu:
Home Service Department
American Red Cross
Pittsburgh Chapter
303 Smithfield St.
Pittsburgh 30, Pa.

NEW YORK. Lapkričio 6-tą Jungtinių Tautų pilnatis ir politinis komitetas priėmė rezoliuciją reikalaujančią sustabdyti nuklinių ginklų išmėginimus. Už rezoliuciją balsavo 71

AR VAKARAI SILPNI?

Dėl Chruščiovo pastangų gąsdinti pasaulį su branduoliniais ginklais, vakarų spauda taip pasisako: "Koks atsidavęs komunistas bebūtų Chruščiovas ir kaip nuoširdžiai jis betikėtų, kad Vakarams dėl vidinių prieštaravimų ilgainiui bus lemta žūti, jis vistiek privalo suprasti, kad šiuo metu Jungtinės Amerikos Valstybės lygiai tiek pat sėkmingai gali sunaikinti Sovietų Sąjungą, kaip sovietai JAV-bes.

Chruščiovo sukelta krizė Berlyne, vis labiau kaitinamos karinės isterijos nuotaikos visoje Sovietų Sąjungoje, ir Lietuvos neišskiriant, visa tai, vakarų stebėtojų nuomone, nėra pakankamai lemtingas dalykas Kremliui. Chruščiovas šią vasarą paaštrintą nervų karą tęsia ne dėl to, kad jis būtų pakankamai kvailas patikėti, jog galėtų bet kuria prasme "laimėti" karštąjį karą, bet dėl to, kad jis yra įsitikinęs, jog vakarų kraštų nervai esą silpnesni nei jo. Tačiau toks vakarų pasaulio ištvermės vertinimas Chruščiavą gali labai apvilti. (E)

Lietuviai dailininkai vakaruose garsėja. Argentinoje nuo seniau su savo dailės meno parodomis yra žinomas dail. Jonas Rimša. Jo parodos kelia ir didelį svetimųjų dėmesį. JAV-se įvairiuose miestuose su parodomis pasirodo dailininkai V. K. Jonynas, V. Vizgirda, A. Rūkštelė ir visa eilė kitų. (E)

Istorinio visuotinio Amerikos Lietuvių kongreso, įvykusio 1918 m. kovo 13-14 d. d., New Yorke, dalyviai — atstovai ir svečiai. Kongresas vienbalsiai priėmė rezoliuciją reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės.

POETAS ADOMAS MICKEVIČIUS
Lenkiškai rašytuose kūriniuose apdainavęs Lietuvos grožį ir jos ligesį.

LRKSA Direktorių Tarybos susirinkimo protokolas

RUGSĖJO 11, 1961

Pusmetinis Direktorių Tarybos susirinkimas prasidėjo rugsėjo 11-tą, 9:40 v. ryto, centro įstaigos patalpose, Wilkes - Barre, Pa.

Pirmininkauja prezidentas Leonardas Šimutis.

Maldą sukalbėjo prel. J. F. Baltusevičius.

Dalyvauja: dvasios vadas prel. J. F. Baltusevičius, prezidentas L. Šimutis, viceprezidentas adv. Thomas E. Mack, sekretorius V. T. Kvetkas, iždininkas P. J. Karašauskas, iždo globėjai Leokadija Donarovich ir Vincas Abromaitis, daktaras kvotėjas — dr. Wm. Krikščiūnas; taipgi dalyvauja redaktorius Matas Žujus. Nedalyvauja direktoriai Albina Poškienė ir inž. Antanas Rudis.

Sekretorius pranešė, kad jis gavęs nuo abiejų direktorių laiškus su pranešimais, kad jie susirinkime negalės dalyvauti. A. Poškienės daktaras patarė susilaikyti nuo kelionės iš priežasties sužeidimo, o A. Rudis yra iškeliavęs Europon.

Prez. L. Šimutis pakvietė raportuoti dvasios vadą.

Dvasios vadas prel. J. F. Baltusevičius raportavo, kad jokių skundų negavęs, dalyvavęs Finansų komisijos susirinkimuose ir palaikęs nuolatinius kontaktus su centro sekretorium ir atlikęs kitas jam patikėtas pareigas. Toliau jis pranešė, kad jo parapijoj gyvuojanti 155 kuopa uoliai pasiruošia deimantinio jubiliejaus minėjimui, kuris įvyks sekmadienį, spalio 22 d., taipgi apie pastangas gauti naujų narių, kurios duoda gerų rezultatų. Čia pat dvasios vadas pasveikino prez. L. Šimutį 50 metų visuomeninės, kultūrinės ir politinės veiklos sukakties proga ir palinkėjo geriausių sekmių ateities veikloje.

P. J. Karašauskas pasiūlė dvasios vado raportą priimti, V. Abromaitis parėmė. Raportas priimtas vienbalsiai.

Viceprezidentas adv. Mack, užėmęs pirmininko vietą, pakvietė raportuoti prez. L. Šimutį.

PIRMININKO PRANEŠIMAS

Pirmoji mano pareiga po Vykdomosios Tarybos suvažiavimo šių metų pradžioje buvo sustoti Cleveland, Ohio, kad pasikalbėti su LRKSA veikėjais jubiliejaus minėjimo, vajaus ir seimo reikalais. Aš ir direktorius Antanas Rudis Clevelande praleidome kovo 2 d. Telefonu pasikalbėjau su visa eile veikėjų, jų tarpe Jaunimo komisijos nare Žitkute ir p. Staniškiu. Žadėjo netrukus sukviesti veikėjų pasitarimą, sudaryti vajaus ir jubiliejaus minėjimo komisijas, taip pat pasitarti ir dėl būsmo seimo 1963 m. Tariaus ir su Šv. Jurgio par. klebonu kun. B. Barčiu, kuris pažadėjo Sus-mui paramą visuose jo darbuose. Tik labai gaila, kad jisai netikėtai mirė prieš pusantro mėnesio. Reikia manyti, kad mūsų veikėjai tokios pat paramos susilauks ir iš naujojo Šv. Jurgio par. klebono. Bandžiau sukviesti pasitarimą kovo 2 d. vakarui, bet neatsirado pakankamai asmenų, kurie būtų galėję atvykti į susirinkimą.

Turėdamas galvoje, kad metiniame suvažiavime Vykdomosios Tarybos buvo paskirtos 1963 m. seimui dienos, būtent, birželio 30 ir liepos 1, 2 ir 3 d., rezervavau seimui vietą Cleveland viešbutyje, kurio vadovybė pažadėjo duoti visas reikalingas seimo posėdžiams sales ir rezervuoti pakankamai kambarių seimo atstovams ir svečiams.

Grįžęs Chicagon jau kovo 6 d. turėjau ilgą pasitarimą su direktorium Rudžiu ir Henriku Malinausku. Sutarėm sukviesti didesnį pasitarimą, kuris ir įvyko kovo 8 d. mano bute. Be centrinių direktorių ir Malinausko, į pasitarimą atvyko P. Odinas ir p. Elena Miklienė. Po ilgo pasiinformavimo pastarieji du apsiėmė aktyviai įsijungti į narių prirašinėjimą. Kovo 10 d. įvyko Chicagos apskrities suvažiavimas, kuriame padariau pranešimą apie aktualiuosius organizacijos reikalus. Kovo 12 d. LRKSA 163 kuopa surengė organizacijos deimantiniam jubiliejui minėti programą. Antanas Rudis rodė puikią filmą apie Liurdo šventovę. Mudu su Malinausku pasakėme kalbas apie Sus-mą. Žmonių buvo pilna salė. Kovo 13 d. telefonu kalbėjau apie Sus-mą su 29-tos kuopos sekr. St. Semėniene, o kovo 14 d. tais pačiais reikalais su A. Rudžiu.

Jubiliejinius parengimus surengė ir kitos kuopos — 33, 48 ir 160-ji. Visur buvo rodoma filma apie Liurdą, visur susirinko nemažai žmonių, ir visur buvo pasakytos kalbos apie Susivienijimą.

Pažymėtina, kad kovo ir balandžio mėnesiuose beveik kasdien teko kalbėtis Sus-mo reikalais, jei ne privačiai, tai per telefoną. Kalbėjaus su direktoriais, konstitucinių komisijų nariais, kuopų veikėjais ir kitais.

Balandžio 4 d. mudu su direktorium A. Rudžiu susitarėm su dienraščio "Draugo" administratorium kun. A. Spurgiu įvesti "Drauge" LRKSA skyrių, kuris pasirodė birželio mėnesyje ir yra nuo to laiko spausdinamas du kartus į mėnesį. Jį redaguoja Matas Zujus, man gi tenka prižiūrėti techniškąją skyriaus pusę. Apie šį skyrių "Drauge" girdime gana daug gerų atsiliepimų. Taigi, šis Vykdomosios Tarybos nutarimas yra vykdomas.

Paskutinėje balandžio mėn. dalyje pradėjau pasitarimus su Jonu Jasaičiu, nes sužinojau, kad jis lanko apdraudos agentų kursus ir mano eiti agentauti komercinei apdraudos kompanijai. Pradžioje nedaug tebuvo vilties gauti jį mūsų organizacijos generaliniu organizatorium, bet po kelių pasikalbėjimų ir jam pačiam pasiskaičius apie Susivienijimą ir jo istoriją bei vaidmenį, vilčių įtraukti jį dirbti Susivienijimui atsirado daugiau. Balandrio 20 d. tuo reikalu man paskambino V. T. Kvetkas, kad paskatintų mane tokį organizatorių samdyti. Pagaliau gegužės 15 d. atvykęs į mano ofisą p. Jonas Jasaitis pranešė, kad sutinka dirbti Susivienijimui kaip jo generalinis organizatorius. Apie tai telefonu pranešiau sekr. Kvetkai.

Gegužės 18 d. į "Draugo" redakciją atsilankė prel. P. Juras, buvusis mūsų organizacijos dvasios vadas ir Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos dvasios vadas. Jis ALRKF valdybos vardu paprašė, kad paruoščiau paskaitą apie LRKSA deimantinį jubiliejų Federacijos kongresui, kuris bus š. m. spalio 21 ir 22 d. d. Detroit, Mich. Apsiėmiau, žinoma, ta sąlyga, jei Vykdomoji Taryba pritars.

Kadangi liepos mėn. pradžioje Chicagoje buvo Dainų Šventė ir liepos 3 ir 4 d. Amerikos Lietuvių Tarybos pilnaties suvažiavimas, todėl berods, red. Zujui sugestijonavus, buvo mėginta sukviesti LRKSA Vykdomosios Tarybos susirinkimas liepos 5 d. Chicagoje. Bet po ilgų susirašinėjimų su sekr. Kvetkum ir po telefoninių pasikalbėjimų pasirodė, kad tuo metu tokį suvažiavimą sukviesti neįmanoma. Tada buvo apsistota prie Chicagoj gyvenančių centro valdybos narių ir Švietimo komisijos narių pasitarimų, kuriame dalyvavo ir V. Kvetkas. Susirinkime apsvarstėme "Garso" padėties reikalus ir pasitarėm apie vajų. Ta pačia proga pasikalbėjome ir su organizatorium J. Jasaičiu. Tos pačios dienos vakare (liepos 5 d.) įvyko Chicagos ir apylinkių Susivienijimo kuopų sekretorių pasitarimas, kuriame dalyvavo direktoriai A. Rudis ir A. Poškienė, taip pat ir organizatorius. Dalyvavome ir mudu su V. Kvetkum. Pasiinformavome, pasitarėme apie vajų ir jubiliejaus minėjimą. Liepos 9 d. laišku sekr. Kvetkui padariau kai kurių sugestijų jubiliejaus minėjimo reikalais. Apie tai plačiau nerašau, nes sekretorius savo komunikatuose jus yra painformavęs.

Su sekretorium, kaip ir visada, dažnai ir plačiai korespondavau. Šį kartą dažniau ir telefonu turėdavome susisiekti ir pasikalbėti.

LRKSA atstovai Amerikos Lietuvių Taryboje (prel. J. F. Boll, V. Kvetkas ir L. Šimutis) liepos 5 d. suvažiavime Chicagoje ir vėl buvome išrinkti toms pačioms pareigoms: aš pirmininku, prel. Boll vicepirmininku ir Kvetkas iždo globėju.

Kaip pirmininkas, jaučiu atlikęs ir tiesiogines savo pareigas. Organizaciją atstovavau, kur tik buvo reikalinga, įvairių mūsų sąjūdžių bei organizacijų seimus sveikinau gyvu žodžiu, o kur negalėjau dalyvauti asmeniškai, tai padariau laiškais ir telegramomis.

Pedagoginei Lituanistikos Mokyklai Chicagoje įteikiau LR KSA skirtos stipendijos 120 dol., už ką mūsų organizacijai labai nuoširdžiai padėkota.

Tą pačią proga leiskite padėkoti ir už man prisiųstą dovaną minint 50 metų spaudos ir visuomeninio darbo sukaktį. Ačiū jums ir už asmeninius man prisiųstus sveikinimus.

Leonardas Šimutis
Prezidentas

Daktaras Krikščiūnas pasiūlė prezidento raportą priimti, L. Donarovich parėmė. Raportas priimtas vienbalsiai.

Prez. Šimutis, užėmęs pirmininko vietą, pakvietė raportuoti viceprezidentą.

REPORT OF THE VICE-PRESIDENT

To the Officers and Executive Members of the Board of Directors of the Lithuanian Roman Catholic Alliance of America:

In compliance with the rules and regulations of the Board of Directors, I as Vice-President submit my report of the business and transactions of my office during the interim between the Board of Directors last meeting in the Spring of 1961 and this date.

As I attended the first official executive meeting, the responsibilities and requirements of the office of Vice-President appeared most exacting; however, from that date to this, my work, duties and responsibilities have been lightened through the aid, assistance and cooperation of our President, Mr. Simutis, and our zealous secretary, Mr. Kvetkas. I am happy to report that although I have stood ready for any assignment from the President in accordance with my office, he has capably fulfilled his duties to such an extent that there was no need for my assistance, except a request from him to undertake a pleasurable speaking engagement in Waterbury, Connecticut, and I regretted that I was unable to do so for the simple reason that during that period our home was blessed with another potential Alliance member, our third son and fourth child.

Since the last Board of Directors meeting, three separate legal assignments were given to me, which have been worked out for the best interest of the Alliance, largely through the cooperation of our supreme Secretary. In addition to specific legal assignments, several changes in the By-Laws have been made and the details of these assignments and changes in the By-Laws, I am sure shall be covered in much more detail in the secretary's report. The normal business of the executive committee has continued, and I have attended as a member.

One of the cogent problems facing our Allience has been the administration and functioning of our official newspaper, and I have attended with the Secretary and other members of the Board at least a half dozen conferences with the view in mind of reaching some solution ot this problem; the results of these conferences, I am sure will be covered in greater detail by our Supreme Secretary, who has taken minutes.

Respectfully submitted,

Thomas E. Mack, Esq.,
Vice President

V. Abromaitis pasiūlė viceprezidento raportą priimti, dr. Krikščiūnas parėmė. Raportas priimtas vienbalsiai.

Prezidentas kviečia raportuoti sekretorių.

SEKRETORIAUS RAPORTAS

Lithuanian Roman Catholic Alliance of America

SUMMARY OF OPERATIONS
JANUARY 1, TO JUNE 30, 1961

Mortuary Fund Balance, January 1, 1961		2,428,611.12
INCOME		
Assessments Collected	70,946.26	
Interest on Conventional Loans	9,562.60	
Interest on F.H.A. Loans	1,945.95	
Interest on V.A. Loans	5,419.67	
Interest on Bonds	26,130.95	
Interest on Certificate Loans	27.12	
Profit on Sale of Bonds	674.59	
F.H.A. Mortgage Insurance	79.98	114,787.12
Total		2,543,398.24
DISBURSEMENTS		
Death Claims	60,921.00	
Matured Endowments	22,911.25	
Cash Surrender	6,131.87	
Real Estate Expense - Home Office	747.03	
Real Estate Taxes Paid	439.09	
Accrued Interest on Bonds Acquired	114.31	
Investment Expense	410.00	
Loss on Sale of Bonds	86.66	
Refunds to Members	530.28	
Reinsurance	64.02	92,335.51
Balance, June 30, 1961		2,451,062.73
Juvenile Fund Balance, January 1, 1961		99,830.75
INCOME		
Assessments Collected	7,071.85	
Interest on Bonds	1,780.70	8,852.55
Total		108,683.30
DISBUREMENTS—Cash Surrender		1,336.06
Balance, June 30, 1961		107,347.24
Disability Fund Balance, January 1, 1961		81,753.37
INCOME		
Assessments Collected	8,045.80	
Interest on Bonds	1,399.95	9,445.75
Total		91,199.12
DISBURSEMENTS		
Disability Claims Paid	9,716.25	
Refunds to Members	30.40	9,746.65
Balance, June 30, 1961		81,452.47
Welfare Fund Balance, January 1, 1961		2,585.54
INCOME — Assessments Collected		495.01
Total		3,080.55
DISBURSEMENTS — Donations		319.84
Balance, June 30, 1961		2,760.71
Expense Fund, Balance January 1, 1961		7,573.91
INCOME — Assessments Collected		32,227.94
Balance		39,801.85
DISBURSEMENTS		
Pedagoginis Lietuvių Institutas		120.00
Refunds to Members	91.49	
Salaries and Wages	12,442.60	
Legal Services	100.00	
Medical Examiner's Fee & Retainer	577.00	
Traveling Expense	1,138.13	
Advertising	25.00	
Postage & Telephone	900.27	
Printing & Stationery	1,222.02	
Books & Periodicals	49.34	
Fraternal Dues	56.00	
Insurance	1,233.98	
Bank Service Charge	1.28	
Sundry General Expense	1,453.40	
Actuarial & Auditing Services	5,728.00	
Office Equipment Maintenance	300.50	
Official Publication	4,943.25	
Commissions Paid	1,090.25	
State Insurance Department fees	264.00	
State Unemployment Tax	234.30	
Federal Excise Tax	78.48	
Social Security Tax Withheld	614.81	
Withholding Tax	493.00	33,157.10
Balance, June 30, 1961		6,644.75

ASSETS AND LIABILITIES — JUNE 30, 1961

	Assets	Liabilities
Bonds Owned — Mortuary	1,603,379.30	
Bonds Owned — Disability	80,515.81	
Bonds Owned — Juvenile	90,889.45	
Stock Owned — Adult	9,121.72	
Mortgage Loans — Conventional	417,775.00	
Mortgage Loans — F.H.A.	84,461.70	
Mortgage Loans — V.A.	255,649.76	
Real Estate Owned — Home Office	44,184.27	
Certificate Loans — Adults	7,907.37	
Certificate Loans — Juvenile	717.76	
Cash in Bank — Adults	37,925.73	
Cash in Bank — Juveniles	15,740.03	
Furniture & Fixtures	1,000.00	
Mortuary Fund		2,451,062.73
Juvenile Fund		107,347.24
Disability Fund		81,452.47
Welfare Fund		2,760.71
Expense Fund		6,644.75
	2,649,267.90	2,649,267.90
Assets & Liabilities, January 1, 1961	2,620,354.69	
Assets & Liabilities, June 30, 1961	2,649,267.90	
Increase in 6 months	28,913.21	

(Bus daugiau)

Laisvės gynėjai turi išeit į viešumą

Pavergtųjų Europos Tautų Seime New Yorke, kalbėdamas VLIKo pirmininkas dr. A. Trimakas iškėlė sovietinę teroro strategiją. Jis nurodė, kad toji strategija yra dabartinės tarptautinės įtampos ir ginklavimosi lenktynių, atominių bandymų ir Berlyno krizės kaltininkė. Europa tapusi Rytų ir Vakarų kovos centru. Toliau dr. Trimakas pažymėjo, kad pavergtos Europos tautos jau seniai kovoja už savo laisvę, tačiau jų kovos likimas pareis ne vien nuo jų pastangų, bet žymia dalimi ir nuo Vakarų paramos, taip pat ir reikalavimo, kad **laisvo apsisprendimo teisė būtų nedelsiant sugrąžinta pavergtosioms tautoms.** Nurodęs į Chruščiovo pastarojo meto taktiką, gąsdinimus, ginklavimąsi, dr. Trimakas pažymėjo, kad ne vien ginklai lemia ateitį, bet ir politinės, ideologinės jėgos. VLIKo pirmininkas toliau pacitavo JAV prezidento Kennedy žodžius, kad "laisvo apsisprendimo teisė yra pagrindinės reikšmės ir ji visur pasaulyje turėtų būti pritaikinta. Mes atmetame bet kuriai politinei grupei ar valstybei teisę nustatinėti kitų tautų valią." Baigdamas kalbą PET Seime dr. Trimakas pažymėjo, kad Vakarų demokratijos nieko nelaukiant turėtų iškelti pavergtųjų tautų bylą ir laisvo apsisprendimo teisės grąžinimą. Vakarams nebėra kitos išeities ir jie turi išeiti į viešumą, kaip laisvės gynėjai.

(E)

š. m. spalio 15 New Britaine, Connecticut, po trumpos ligos mirė mano žmona

A † A

BRONISLAVA MIČIŪNIENĖ.

Visiems kurie meldėsi, lankė ligoje, aukojo mišias ir palydėjo į amžino poilsio vietą, nuoširdžiai dėkoju.

Ypatingai lieku sujaudintas gerumu ir pasiaugemis Jurgio Matulevičiaus ir jo šeimos. Dėkui klebonui kun. B. Gauronskiui, parapijos vikarams, tėvams marijonams, pasijonistams, motinai Augustai ir Putnamo seselėms, klebonui kun. J. Matučiui, klebonui kun. J. Vilčiauskui ir kun. P. Karlonui už dalyvavimą laidotuvėse.

Taip pat ačiū draugijoms, kurios sudarė garbės palydą: Šv. Rožančiaus, Tretininkų, Stanley Ryiz Post, Maldos Apaštalavimo ir Moterų Sąjungai.

Giliam liūdesyje likęs

ANTANAS MIČIONAS

16 Henry Street
New Britain, Connecticut

LRKSA 65-ji kuopa minės sukaktis

PATERSON, N. J. Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje 75 metų gyvavimo jubiliejaus minėjimas ir kartu 65-tos kuopos (Paterson'e) 50 metų gyvavimo minėjimas rengiamas sekmadienį, gruodžio 10 d.

Iškilmingas mišias aukos už mirusius narius kun. Vytautas Demikis 10:30 valandą ryte ir pasakys pamokslą. Po pamaldų parapijos salėje bus trumpas pasikalbėjimas.

Kviečiame visus narius ir visus parapijiečius susirinkti salėn, kur bus paaiškinti Susivienijimo reikalai smulkiau ir jo svarba visiems lietuviams.

Jonas Sprainaitis, sekret.
Juokeliai

135 kuopos narių dėmesiui

BROOKLYN, N.Y. LRKSA 135 k. metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 17 d., tuoj po pamaldų (12 val.) Apreiškimo parapijos mokyklos kambary. Narės - nariai, malonėkite dalyvauti, užsimokėti duokles. Atsiveskite kandidatų įsirašyti nariais.

135 kp. Valdyba

137 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

ROCKFORD, ILL. LRKSA 137 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio (Dec.) 10; 1961, parapijos salėje. Prašom visus narius dalyvauti. Bus renkama valdyba 1962 metams. Visi pasistenkite užsimokėti duokles už 1961 metus. Kuopos ir centro knygos turi būti tvarkoje su naujų metų pradžia.

LRKSA Branch 137 yearly meeting will be held Dec. 10, 1961, in the parish hall after 11 o'clock Mass. All members are reuqested to attend. Will be election of officers for 1962. Many members do not attend any meetings all year. Show you are a good member, and attend this meeting. Please check your dues books, so you are paid up for 1961. Help us have branch and home office records all clear to start the year of 1962 in fine order.

M.E.C., Fin. Sec.

19-TOS KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

NEWARK, N. J. LRKSA 19-tos kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 11 d., 8 val. vak., 180-2 New York Ave., Newark, N. J.

Susirinkimas yra tuo svarbus, kad bus renkama nauja kuopos valdyba sekantiems 1962 metams. Nuo valdybos priklauso kuopos veikla. Tad patartina rinkti naujus, jaunesnius narius, turinčius noro ir energijos padirbėti kuopos ir mūsų Susivienijimo naudai.

Todėl prašau narių dalyvauti susirinkime, išklausyti raportų, apťarti kuopos einamus reikalus ir išrinkti naują valdybą.

V. Lukas, sekr.

METINIS 119 KUOPOS SUSIRINKIMAS

MANCHESTER, N. H. LR KSA 119 kp. metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, gruodžio 10-tą, 12:30 p.m., Lietuvių Klubo svetainėje. Visos narės - nariai kviečiami dalyvaut. Kaip metiniam susirinkime, turėsime svarbių reikalų. Bus pilni 1961 metų raportai, renkama valdyba 1962 m. Atsiveskite kandidatų įsirašyti kuopon.

Kuopos valdyba

LRKSA 54 KUOPOS NARIAMS

GRAND RAPIDS, MICH. Šiuo pranešu, kad Grand Rapids 54 kuopos metinis narių susirinkimas įvyks gruodžio mėn. 3 d. tuoj po 11:30 val. šv. Mišių, sekretoriaus K. Seniūno bute, Quarry Ave., N.W. (sena klebonija). Visos narės - nariai, dalyvaukite susirinkime.

K. Seniūnas
54 kp. sekretorius

FRATERNALISM TODAY

by
U. S. Senator Roman Hruska of Nebraska

Editor's Note: The following is a portion of the remarks made by Senator Hruska when recently he addressed the 33rd biennial Woodmen of the World Life Insurance Society Convention.

In America we like to think we are self-governed.

In fact, there are some people who believe we are overgoverned—in view of our nation's annual budget of some $87 billions, its 2½ million government employees, and its innumerable and omnipresent departments, bureaus, commissions, and agencies.

However that may be, the fact is that no matter how all encompassing our state, local and national governments appear to be, they form only a small fraction of the processes which constitute "self-government" in its full, true sense.

The far greater part of meeting and handling social problems and public well-being is taken care of by voluntary organizations and activities of the nation's citizens.

It has been estimated that in the United States there are over 200,000 organizations, federations, clubs, societies, associations, fraternities, foundations and the like, together with large numbers of social groups and committees, each of which has a declared program of achieving, preserving or improving some form of doing good, by joint effort.

Almost every American belongs to some organization or other. Most belong to several, in which they engage in nonoficial, voluntary and unpaid activities.

How much good do they achieve? What results from them?

One way of realizing this is to envision an America without the Red Cross, churches with their many groups, Board of Trustees and Regents who administer schools, colleges and universities, both public and private, private hospitals or the many service clubs.

To omit from today's America the Community Chest or United Fund, the many foundations, large and small, such as Ford, Carnegie, Sloan, Duke, our professional societies, whether it be in engineering, architecture, law or medicine — to omit these would make for a bleak America indeed.

The same is true in the field of arts, the sciences, industry, business and commerce; and in virtually every field of human endeavor.

This is as it should be in a Republic dedicated to the sanctity of the individual person as a goal in itself; in a Republic in which high place is accorded to the dignity and the respect of the individual person, and where the grand total of the active interest of the entire citizenry makes it possible for the Republic not only to survive, but to flourish.

Fraternals have a two-fold mission—the first of which is that of affording an efficient, reliable insurance system whereby distress and hardship may be relieved, families kept intact, and honorable, orderly retirement at old age made possible.

The success of this program can be measured and proved by statistics. Here are some which are very impressive: America's fraternal system consists of: 70,000 Camps, Courts, Lodges, etc., in 200 societies having over $14 billion insurance in force. It is backed up by over $3 billions in assets and a solid, business-like system of operation.

It is growing. Last year over 642,000 new members were added to its rolls; over $200 millions in benefits were paid out.

What a meaningful contribution in terms of human well-being — relieving distress, keeping families together and helping to make possible for our senior citizens an earned retirement with honor and some measure of material comfort.

This is real progress indeed. And mind you, it was made under the rigors of competition which applies to every form of organized effort. It certainly applies to fraternals and it is well that this is so. They also are required to give constant proof justifying the right to continued loyalty and effort of their members.

This proof must be made not only in the field of insurance, but also in the fraternal society's second phase of its two-fold mission—that of creating stimulation and impetus among its members toward our citizenry's cultural and moral attainments.

That is the goal in America of its voluntary organizations. In its attainment lies the hope for our success as a selfgoverning and enlightened nation.

So, important as they are, we cannot and must not take undue comfort in statistics alone—in certificates, in benefit dollars and members.

We must consider them in balance with the impact of our fraternal activities upon overall obligations of citizenship.

Let it be in the service of that broad endeavor that "Fraternalism Today" strives for increased excellence.

With determination to work in harmony and dedication we can rightfully expect even greater progress to be made after "Today".

(Fraternal Monitor, Oct. 1961)

VATIKANAS. Visų laisvų šalių katalikai iškilmingai mini Popiežiaus Jono XXIII-jo popiežiavimo trijų metų sukaktį, kuri suėjo spalių 28 d., ir 80 metų amžiaus sukaktį, kuri sueis lapkričio 25 d.

Apsirėdudus Lietuvių R. K. Susivienijimo maišu ir pasilinksminti.

Round-The-Clock Prayer

KYOTO, JAPAN. — At the end of World War II, a group of Catholic families in this city inaugurated a round-the-clock rosary to pray for a lasting peace.

"Each day was divided into units of 20 minutes—the time allotted for saying one rosary," says Father John C. Murrett, M.M., of Buffalo, N. Y. "For a number of years the rosary was being recited by someone, somewhere in Kyoto every minute of the day.

With comparative peace in the world, the program slowly waned, explains the veteran Maryknoller, until only a few Japanese were fulfilling their promise. But today as war clouds loom again because of the Berlin crisis, South Vietnam, and the resumption of nuclear tests, Kyoto's Catholics have revived their continuous rosary — in greater numbers than ever before.

To add sacrifice to their prayer, most of the people want the difficult hours between midnight and six a. m. School children select periods before and after school hours, while the bedridden and handicapped ask for more than one assignment at any hour of the day or night.

Other cities in Japan—a nation consecrated to the Immaculate Heart of Mary—are so impressed with Kyoto's day-and-night of prayer that they are forming their own round-the-clock rosary groups. In smaller cities, where the number of Catholics is few, some people take two and three assignments each.

SENTRY NAPPERS

DAVAO, PHILIPPINES — To catch the thief who was pilfering money from the church poor box, Maryknoll Father John F. Coholan, of Lynn, Mass., stationed two husky parishioners in the church vestibule one night last week. The sentries slept so soundly that they awoke in the morning to find not only the poor box gone but also their coats and shoes.

Always Business

An insurance claim agent was teaching his wife to drive when the brakes failed on a steep grade.

"I can't stop," she screamed. "What should I do?"

"Brace yourself," advised her husband, "and try to hit something cheap."

Š. m. spalių 29 d. Lietuvos Atstovas ir ponia Kajeckienė dalyvavo Maldos už Taiką iškilmėse Washingtono paminklo aikštėje. Po pamaldų, kartu su kitų diplomatijų misijų šefais, jie buvo Washingtono Arkivyskupo O'Boyle pristatyti Jo Emin. Kardinolui Spellman ir Jo Eksc. Arkivyskupui Eg. Vagnozzi, Apaštališkajam Delegatui JAV. Kardinolas ta proga prisiminė lankęsis savo laiku Kaune. **LPŽ**

Visoje eilėje R. Vokietijos universitetų studentai neigiamai pasisakė dėl rugpiūčio 13 d. įvykių ir atsisakė stoti į vad. liaudies armiją. Įvyko susikirtimai su partiniais pareigūnais. (E)

•

ATĖNAI, GRAIKIJA. Lapkričio 6-tą dėl didelių audrų ir lietaus žuvo 36 gyventojai, tūkstančiai liko benamiais; materialiniai nuostoliai irgi dideli.

•

TUNIS, TUNISIJA. Lapkričio6-tą prie Tunisijos krantų dėl sprogimo ir audrų nuskendo škotų prekinis laivas "Clan Keith" žuvo 57 asmenys.

Tėvų Pranciškonų vedamos Šv. Antano Gimnazijos Berniukų stovykloje Kennebunkport, Maine.

LIETUVIŲ JAUNIMO PADĖTIS KOMUNISTINIAM REŽIME

Mes turime labai daug liudininkų, kaip elgiasi sovietiniai ir komunistiniai režimai su savo priaugančia karta. Ne mažai žmonių yra atvykę iš Lietuvos pastaraisiais metais, nemažai žinių gaunama iš sovietinės Lietuvos spaudos, iš Vilniaus radijo — kad ir netiesioginėje formoje. Be to, tūkstančiai jaunuolių ligi šių metų rugpiūčio 13 d. atvykdavo kas savaitę iš Vokietijos sovietinės zonos į Vakarus. Jie daug ką galėjo papasakoti. Kaip ir iš Lietuvos atvykę jaunuoliai, jie buvo užaugę jau komunistinio režimo metais. Jie yra gyvas pavyzdys, kaip veikia į jaunus žmones komunistinis režimas.

Jau tas faktas, kad jaunuoliai įvairiais būdais veržiasi į Vakarus įrodo, kad jaunimas pasisako prieš komunistinę nelaisvę ir už Vakarų pasaulio laisvę.

Pats pagrindinis klausimas—laisvės klausimas. Skirtumas tarp Rytų ir Vakarų tuo atžvilgiu toks didelis, kad jaunuolis, staiga patekęs į Vakarus, nebejusdamas aplink save komunistinės diktatūros tariamai "tvarkančios" rankos, iš pradžių Vakaruose jaučiasi lyg vienišas. Atpalaidavimas nuo organizacinių varžtų pradžioje gali paveikti ir slegiančiai. Tačiau greitai jaunuolis supranta, kad gyventi ir dirbti laisvės sąlygose yra šimtą kartų maloniau, negu būti sovietinio - komunistinio režimo įkyrioje globoje.

Jaunuoliui labai svarbus klausimas yra pasirinkti sau tinkamą profesiją. Lietuvos komunistiniai propagandininkai nuolat skelbia, kad dabar, girdi, mokslas ir profesijos visiems prieinami. Tačiau kodėl komunistiniuose kraštuose veikia tiek įvairūs sąlygojimai tuo mokslo "prieinamumu" pasinaudoti? Kodėl kolchozininkų vaikai visokiais būdais verčiami po moksių būtinai grįžti į savo kolchozus? Kodėl tūkstančiams jaunuolių prie aukštųjų mokslų vartų sudaromos visokios užtvaros, darbo, stažo ir kitais pavidalais, ko laisvuose Vakaruose nėra? Kodėl ne jaunuolio palinkimai, bet pramonės įmonių ir kolchozų bei sovchozų jėgų pareikalavimas nulemia, į kurią pusę pakreipiamas jaunuolio išsilavinimas? Komunistiniame režime jaunuolis yra ne sau žmogus, ne gyvas sutvėrimas, bet kažkoks padaras, kurį galima nukelti pagal reikalą tai į vieną tai į kitą darbovietę ir pan.

Jaunuolius, kad ir iš Lietuvos, vis dar masiniai veža į grubios gamtos plėšinių kraštus. Pavergėjo politika jaunimą blaškyti po sovietinės imperijos tyrlaukius žymiai apsunkina sąlygas jaunimui užbaigti mokslą pasirinktoje profesijoje.

Tenka pareikšti padėką tiem Lietuvos mokytojam, kurie ir šiais laikais dar stengiasi perteikti jaunimui tikrosios Lietuvos nuotaikas, žadinti meilę Lietuvai, savo tikrąjai tėvynei — o ne tik "plačiajai" sovietinei tėvynei, kuri, kaip iš patyrimo ir praeities matome, lietuvius laiko tik savo posūniais. Komunistinis režimas bijosi tautos praeities nors ir prisiminimo, o jei prisimena, tai visiškai tendencingomis spalvomis nudažytą. Režimas, kuris šitaip elgiasi su savo tautos praeitimi, nėra progreso ir pažangios kultūros režimas. **Elta**

DVEJOS REKOLEKCIJOS MOTERIMS

ELMHURST, PA. Elmhurstas Pennsylvanijos valstybėje žinomas kaip vieta, kur randasi Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolynas ir mūsų seneliams gyventi Šv. Marijos Vila. Be to, Elmhurste kiekvieną metą Seselių rūpesčiu yra ruošiamos moterims rekolekcijos: lietuvių ir anglų kalbomis.

Šį metą rugsėjo 24 d. sėkmingai čia buvo pravestos rekolekcijos lietuviškai kalbančioms moterims; rekolekcijų vedėju buvo vietos kapelionas kun. B. S. Danis. Panašiu sėkmingumu spalio 22 d. vienuolis pasijonistas iš Scrantono Rev. Father Cronin, C. P., rekolekcijas pravedė angliškai kalbančiom moterim. Abejose rekolekcijose dalyvavo gausus būrys moterų. Be šių dvejų rekolekcijų savo laiku (dažniausia pavasarį) būna čia ir mergaitėms atskirai susikaupimo diena arba trečios rekolekcijos.

Ateityje, kai Vilos patalpos padidės ir patobulės, pastačius naują namą, Elmhurste greičiausia galės būti rekolekcijos pravedamos ištisas tris dienas. Rekolektantės visada yra patenkintos ne tik čia gaunama dvasine nauda, bet taipgi puikia aplinkumos gamta, ramybe ir dideliu bei nuoširdžiu Seselių vaišingumu.

Rūta

VISUR "VIENINGAS PRITARIMAS" ...

Vos tik Kremlius paskelbė kom. partijos programos, įstatų projektus, vos tik paskelbė apie karinį stiprinimą ir branduolinių ginklų bandymus, visoje šalyje, taigi ir Lietuvoje, Maskvos direktyvomis pradėti mitingai.

Kolchozininkai, pramonės darbininkai, kultūros darbuotojai, tiesa, įneša vieną kitą pasiūlymą, tačiau ... jie priversti kartoti tai, ką Maskva įsako. Reikia džiūgauti, programos projektą paskelbus, tai ir džiūgaujama. Niekam nėra įmanoma pasisakyti apie tai, kad programoje daugiau svajonių, kaip tikrovės, daugiau plepalų apie JAV pralenkimą ūkio srityje, kaip rimtų duomenų, kurie įgalintų tokius planus. Chruščiovas atnaujino branduolinių ginklų bandymus, užteršė atmosferą didelėje pasaulio dalyje ir ... mitinguose visvien tas sovietinis diktatoriaus sauvališkas žygis pateisinamas.

Tokie mitingai negali liudyti žmonių valios, juo labiau, kad į juos žmonės varu suvaromi. Pagaliau tie žmonės neturi jokios galimybės pareikšti savo nuomonės. **E.**

Lietuvių Enciklopedija rugsėjo mėn. išleido jau 24-jį tomą ir pasiekė RA raidę. Kiekviename tome bendradarbiauja nemažiau 150 lietuvių kultūrininkų, mokslininkų. Pažymėtina, kad Lietuvoje suskatus enciklopediją leisti tik 1961 m., JAV gyvenantieji lietuviai liet. enciklopediją, laisvą nuo komunistinės propagandinės medžiagos ir vad. revoliucionierių garbinimo, jau pradėjo leisti Bostono mieste 1953 m. Už trijų metų enciklopedijos leidimas jau bus baigtas. (E)

★

Prezidento Kabineto narių kvietimu Lietuvos Atstovas ir Ponia Kajeckienė dalyvavo literatūriniame parengime "Vakaras su Carl Sandburg", Valst. Departamento patalpose, Washington, D.C., spalio 26 d. Jame JAV poetas kalbėjo ir skaitė savo kūrinius. Parengimą atidarė Valstybės Sekretorius Dean Rusk. Poetą pristatė Prekybos Sekretorius Hodges. **LPŽ**

★

Sovietų maršalas Jeromenko spalio 3 d. režimo dienraštyje "Neues Deutschland" pažymėjo "reikšmingą faktą, kad Stalingrado kovose dalyvavęs ir Chruščiovas ir Ulbrichtas. O išlikę gyvi vokiečiai, girdi, išėję naudingą mokyklą Sovietuose ... (E)

SAVE TEISINA, O KALTINA KITUS

Kai pasižiūri į sovietinės politikos vingius, bematant įžiūrėsi įvairiausius prieštaravimus. Štai, prieš keletą metų Kremliaus įsakymu buvo šaukiami mitingai dėl branduolinių ginklų uždraudimo. Maskvai pritariant įvairiuose kraštuose buvo organizuojami atitinkami sąjūdžiai. O ką dabar įvykdė Chruščiovas? Atnaujinant bandymus, jis prieš save nustatė didžiąją žmonijos dalį. Dar daugiau — Maskva kaip visuomet griebėsi įprastos taktikos: pateisinti savo politiką ir ... apkaltinti kitus. Dabar kalti tie "imperialistiniai" vakarai". Maža to, Nikita užsiima nuolatiniais grasinimais, jis kalba apie tariamai taikingus sovietų norus, bet čia pat pabrėžia su savo raketomis nušluosiąs nuo žemės paviršiaus bet kurį kraštą, kuris, žinoma, neįeina į sovietinę įtakos orbitą. Tokią politiką tegalima pavadinti veidmainiavimo politika. **E.**

★

RIO DE JANEIRO. Brazilų laikraštis "Dairia de Noticias" spalių 19 dienos laidoje paskelbė, kad vyriausybė galutinai uždarė Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatines misijas, betgi jų atstovai galės veikti kaip notarai išduodant liudijimus ir tvirtinant parašus apsaugojimui savo tautiečių interesų.

★

Lapkričio 15 d. Lietuvos Atstovas ir ponia Kajeckienė lankėsi iškilmingose Pontifikalinėse Mišiose, kurias atnašavo Jo Emin. Kardinolas Spellman. Jos buvo suruoštos Jo Šventenybės Popiežiaus Jono XXIII gimtadienio 80-ties metų sukakties proga. Lapkričio 17 d. jie taip pat dalyvavo Latvijos Nepriklausomybės šventės minėjime ir lapkričio 18 d. Latvijos Ministerio priėmime. **LPŽ**

★

BOSTON, MASS. Lapkričio 16-tą aukštesniojo teismo rūmuose priesaikdintas advokatu Rimantas Ivaška. Jis yra gimęs Bostone, sūnus plačiai žinomos Bostono lietuvių tautinių šokių grupės vadovės Onos Ivaškienės ir a.a. įžymaus veikėjo visuomenininko Aleksandro Ivaškos. Advokatui Rimantui Ivaškai linkime geriausių sekmių!

★

SAN ANTONIO, TEXAS. Lapkričio 4-tą papildomuose rinkimuose JAV Atstovų Rūmų atstovu išrinktas demokratas H. B. Gonzales nugalėjęs respublikonų kandidatą John Goode, Jr.

METINIS LRKSA 5-TOS PENNA. APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Susirinkimas įvyko sekmadienį, spalio 29-tą, Lietuvių Piliečių klubo svetainėje, Pittston, Pa.

Susirinkimą pirmininkas Adolfas Norvaiša atidarė 2:45 P.M.

Maldą sukalbėjo Albertas Kalinauskas.

Mandatų komisijon išrinkti Juozas Narusevičius, Marijona Kozerskienė ir Wm. Liutkauskas. Tvarkos prižiūrėtoju pirmininkas paskyrė Praną Jurevičių.

Kadangi Albertas Kalinauskas turėjo anksti apleisti susirinkimą, tai pirmininkas pakvietė jį pareikšti savo mintis. A. Kalinauskas pastebėjo, kad gyvenam rimtus laikus; mes, lietuviai, turime būti vieningi, budėti ir dirbti dėl Lietuvos ir Amerikos gerovės.

Lietuvių Piliečių klubo pirmininkas ir buvęs apskrities pirmininkas Pranas Jurevičius nuoširdžiai pasveikino kuopų atstovus ir svečius ir palinkėjo geriausių sekmių svarstymuose ir nutarimuose. Jis ragino auginti Susivienijimą, ieškant naujų narių, lankant jų šeimas namuose.

Dėl svarbių priežasčių apskrities sekretoriui Vincui Matikevičiui negalint dalyvauti susirinkime Adolfas Kaduškevičius pasiūlė šio susirinkimo sekretorium Matą Zujų, Motiejus Mieldažis parėmė. Užgirta vienbalsiai.

M. Zujus perskaitė pavasarinio susirinkimo, įvykusio balandžio 23-čią, Scranton, Pa., protokolą. A. Kaduškevičius pasiūlė priimti, kaip surašytas, Baltrus Skučas parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Mandatų komisijos raportas

Patikrinus priduotus mandatus, pasirodė susirinkime dalyvauja 7-nių kuopų 18 atstovų, būtent: 6 kp. Plymouth — Ona Česnulevičiūtė ir Elena Karašauskienė, 17 kp. Wilkes - Barre — Matas Žemaitis; 34 kp Kingston — Adolfas Kaduškevičius, Albertas Kalinauskas, Walter Greblauskas, V. Greblauskienė ir Kazys Kučinskas; 46 kp. Sugar Notch — Antanas Kačkauskas ir Baltrus Skučas; 11 kp. Plymouth — Benediktas Jančaras; 183 kp. West Pittston — Pranas Jurevičius, Ona Marozienė, Jonas Krikščiūnas, Petras Andriuškevičius; 212 kp. Plains — Motiejus Mieldažis, Jonas V. Kozerskis ir Marijona Kozerskienė; apskrities valdybos nariai: Adolfas Norvaiša, Mildred Uzdella, Verna Radzevičiūtė, Saliamonas Bekampas, William Liutkevičius, Juozas Narusevičius ir Matas Zujus; Susivienijimo iždininkas Petras J. Karašauskas. Iš viso 26 asmenys su sprendžiamu susirinkime negalėjo dalyvauti viceprezidentas Stasys Žemaitis ir sekretorius Vincas Matikevičius. Kaip svečiai susirinkime dalyvauja Nelė Bajorienė, Jonas J. Saučiūnas, Kazimiera Zujienė, V. Palupis, Mrs. A. Kalinauskienė ir k. Mandatų komisijos raportas priimtas vienbalsiai.

Raportai

Pirmininkas A. Norvaiša, išduodamas savo raportą, padėkojo visiems valdybos nariams ir kuopų atstovams už šaunią kooperaciją, ypatingai rengiant metinį išvažiavimą.

Iždininkė Verna Radzevičiūtė pranešė, kad metinis išvažiavimas, įvykęs birželio 4-tą Sans Souci parke, bendrai pajamų davė $740.38; išlaidų turėta $421.87; pelno $318.51. Toliau iždininkė davė pilną metinę finansinę apyskaitą, kuri parodė, kad padengus įvairias išlaidas ir parėmus aukomis įvairias labdaringas ir tautines įstaigas, apskrities iždo dar lieka gražė suma pinigų.

P. Jurevičius pasiūlė iždininkės raportą priimt, M. Mieldažis parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Iždo globėjai S. Bekampas, J. Narusevičius ir Wm. Liutkauskas raportavo, kad peržiūrėję sekretoriaus ir iždininkės knygas ir viską suradę tvarkoje. B. Skučas pasiūlė iždo globėjų raportus priimt, K. Kučinskas parėmė. Priimta vienbalsiai.

Pirmininkas A. Norvaiša raportavo, kad šios dienos ryte Pittston'o Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje vietinis klebonas, Susivien. garbės narys, kun. J. Kasakaitis atlaikęs iškilmingą sumą apskrities gyvų ir mirusių narių intencija ir pasiūlė už tai pareikšti nuoširdžią padėką. Priimta vienbalsiai.

M. Zujus paaiškino apie "Garso" padėtį ir kodėl prisiėjo spausdinimą perkelti "Darbininko" spaustuvėn, Brooklyn, N. Y.

1962 metų išvažiavimo reikalais pavesta rūpintis apskrities valdybai.

Susirinkimą pasveikino SLA 7-tos apskrities veikėja Nelė Bajorienė ir palinkėjo geriausių sekmių ateityje. Viešnia taipgi prisiminė apie srovinių santykių pagerėjimą ir pareiškė, kad ateityje tie santykiai bus dar nuoširdesni. Ta pačia proga apie fraternalinių organizacijų santykius ir veiklą išsireiškė Matas Zujus, Pranas Jurevičius, M. Mieldažis, V. Radzevičiūtė ir k.

Valdybos rinkimas 1962 metams.

M. Mieldažis pasiūlė perrinkti visą tą pačią valdybą, B. Skučas parėmė. Užgirta vienbalsiai. Valdybos sąstatas: A. Norvaiša — pirmininkas; Mildred Uzdella ir Stasys Žemaitis — vicepirmininkai; Vincas Matikevičius — sekretorius; Verna Radzevičiūtė — iždininkė; Saliamonas Bekampas, Wm. Liutkauskas ir Juozas Narusevičius — iždo globėjai; Matas Zujus korespondentas.

A. Kaduškevičius pasiūlė, M. Zujus parėmė Jėzaus Nukryžiuotojo Seserims Elmhurste paaukoti $100.00. — Priimta vienbalsiai.

Apskrities valdybos narių priduotas bilas nutarta užmokėti.

P. J. Karašauskui sukalbėjus maldą, pirmininkas metinį suvažiavimą uždarė 5:15 P.M.

Vakarienė.

Susirinkimui užsibaigus, visi atstovai - atstovės ir metinio išvažiavimo darbininkai buvo pakveisti prie valgiais ir gėrimais paruoštų stalų vakarienei. Šeimininkavo Ona Marozienė ir jos duktė Mrs. Ona Runyon. Prie gėrimų patarnavo svetainės šeimininkas Pranas Jurevičius ir Walter Greblauskas.

Pasidrūtinus gausia vakariene, apskrities pirmininkas A. Norvaiša padėkojo visiems atstovams, taipgi išvažiavimo darbininkams už kooperaciją ir pasidarbavimą ir čia pat pristatė muziką J. J. Šaučiūną, kurs paaiškino, kodėl reikia remti savą tautietį teisėją Edward W. Lopatto išrinkimui Luzerne apskrities Orphans' Court teisėju 10 metų terminui.

Vakarienė užbaigta bendru lietuviškų dainų dainavimu, po to visi linksmoje nuotaikoje išsiskirstė.

RIO DE JANEIRO. Lapkričio 1 d. brazilų lėktuvo nelaimėje žuvo 42 asmenys, kiti 35 keleiviai ir du įgulos tarnautojai išliko gyvi.

ŠIMTAPROCENTINĖ LRKSA ŠEIMA

SCRANTON, PA. LRKSA 30-ji kuopa, Scranton, Pa., savo narių tarpe turi pavyzdingą šeimą — Alojyzo ir Onos Brokevičių. Šeimoje yra net šešiolika Susivienijimo narių, priklausančių Šv. Juozapo parapijai.

Motina Marijona Kazlauskienė yra Susivienijimo narė virš 45 metų. Yra motina šešių vaikų; narė Šv. Onos, Šv. Pranciškaus ir Maldos Apaštalystės draugijų.

Ona Brokevičienė yra motina penkių vaikų. Ji ir jos vyras, Susivienijimo nariai virš 35 metų, taipgi veikli Šv. Vardo, Maldos Apaštalystės draugijose ir uoli parapijietė.

Duktė Mary Ann Roswell pereitais metais ištekėjo už Charles Roswell, kuris mokytojauja Binghamtom, N. Y. Yra buvusi sodalietių pirmininkė ir uoli parapijietė.

Duktė Mary Ann Roswell gimė balandžio 30, 1961. Tuojau įrašė į Susivienijimą (gegužės mėnesį).

Brokevičiai taipgi turi sūnų JAV armijoje.

30-ta kuopa didžiuojasi, kad turi savo tarpe tokią šeimą, o šeima didžiuojasi, kad mūsų tauta turi tokią garbingą organizaciją, kaip LRK Susivienijimą, kurį nuoširdžiai remia.

L.Ž.D.

PAVYZDINGAI PAMINĖJO LRKSA DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ

SCRANTON, PA. Šį metą mūsų Susivienijimo kuopos stengiasi kuo geriausiai atžymėti šios lietuviškos ir katalikiškos organizacijos 75 metų gyvavimo sukaktį. Nuo šio bendro reikalo neatsiliko ir Šv. Mykolo parapijoje Scrantone veikianti kuopa Nr. 155.

Kuopos valdybos rūpesčiu š.m. spalių 22 buvo užprašytos šv. Mišios, kurias parapijos bažnyčioje atnašavo vietos klebonas ir Susivienijimo dvasios vadas d. g. prelatas J. F. Boll (Baltusevičius) ir tą proga pasakė atitinkamą pamokslą. Pamaldose ir tolimesnėje dienos programoje dalyvavo nariai ir Susivienijimui pritariantys svečiai.

Tos pačios dienos vakarą parapijos svetainėje buvo suruošta gausi vakarienė ir atlikta puiki ir turininga programa. Vakarienės metu kalbas, liečiant Susivienijimo deimantinę sukaktį, pasakė kun. B. S. Danis (Zdanavičius) ir advokatas T. E. Mack. Susivienijimo sekretorius V. T. Kvetkas įteikė keletą gražių dovanų pasižymėjusiems kuopos nariams. Kuopos narius ir Susivienijimą nuoširdžiai sveikino Scrantono majoras J. T. Hanlon.

Kalbų protarpiais vykusiai atlikta keletas meno dalykų. Čia scenoje pasirodė Šv. Mykolo parapijoje pavyzdingai veikiančios mokyklos mokiniai, kurie lietuviškai ir angliškai padainavo ir pašoko keleta tautiškų ir moderniškų šokių. Be to, scenoje teko pamatyti ir paklausyti parapijos choro gražių dainų; chorą paruošė ir jam vadovauja gabi muzikė Mrs. H. Moehn. Vaikučius parapijos mokykloje moko ir scenai paruošė Nukryžiuotojo Jėzaus Seselės.

Dienos programos užbaigiamąjį žodį tarė d.g. prelatas J. F. Boll (Baltusevičius), iškeldamas Susivienijimo nuopelnus ir dėkodamas visiems, kurie pavyzdingai dirba Susivienijimo gerovei ir visiems, kurie atsilankė į šį nepaprastą 75 metų jubiliejaus minėjimą.

Jubiliejaus minėjimo komitetą sudarė: J. Šlakis, P. Talkevičius, K. Blonskis, J. Kazakevičius, D. Gedminas, B. Lozinger, J. Sadauskas, J. Talkevičius, H. Moran, A. Arbočius, H. Gedman, M. Biagoli, J. Andriukaitis, S. Mickevičius ir W. Kelesky.

BDŽ

Mirė JONAS SEČKUS

HONOLULU, HAWAII. Šių metų spalių 19 d. Tripler armijos ligoninėj mirė Jonas Sečkus, 76 metų amžiaus. Palaidotas spalių 26-tą iš Sacred Heart bažnyčios National Cemetery of the Pacific kapinėse. Kaip karų veteranas, buvo pagerbtas ir su militarinėmis ceremonijomis.

Velionis buvo gimęs 1885 m. vasario 15 d. Lietuvoje. Pirmojo ir antrojo pasaulinių karų veteranas, tarnavęs JAV marinuose.

Į Honolulu, Hawaii, buvo atvykęs tik prieš šešias savaites norėdamas čia įsikurti, tačiau po dviejų savaičių darbo susirgo ir atsiskyrė su šiuo pasauliu. Jo našlė Agota Sečkienė, palaidojusi velionį ir aplankiusi savo seserį Elžbietą Paul, gyv. Philadelphija, Pa., grįžta atgal į St. Petersburg, Florida.

Bronė Jameikienė

NEW YORK. Lapkričio 7-tos balsavimuose New Yorko miesto majoru trečiajam keturių metų terminui perrinktas dem. Robert F. Wagner.

MIRĖ PETRAS RIMŠA

Spalio 2 d. Kaune mirė, eidamas 80-sius metus, įžymusis Lietuvos skulptorius, lietuvių dailės veteranas Petras Rimša.

Jis buvo gimęs 1881 m. lapkričio 2 d. Naudžių kaime, netoli Vilkaviškio. Nuo 18 metų amž. mokėsi dailės Varšuvoje, lankėsi Paryžiuje, studijavo Krokuvoje ir Peterburge.

Rimša vienas "Lietuvių dailės draugijos" steigėjų; drauge su kitais dalininkais 1907 m. suorganizavo pirmąją lietuvių dailės parodą. Nuo 1907 m. Rimša yra dalyvavęs daugelyje parodų, jose eksponuodamas daugiausia skulptūras. Laisvoje Lietuvoje P. Rimša daug dirbo, be skulptūros, dar ir portretų ir medalių srityje. Rimša yra sukūręs visą eilę aukštos meninės vertės medalių.

Rimšos talentas negalėjo būti nuslopintas komunistinio režimo Lietuvoje. Nors ir su šlubuojančia sveikata, skulptorius savo srityje dirbo ligi paskutiniųjų gyvenimo dienų.

Velionis buvo pašarvotas Čiurlionio dailės muziejaus patalpose Kaune ir palaidotas spalio 4 d. Petrašiūnų kapinėse.

(E)

"GARSO" KNYGYNO KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m., 544 puslapių. Kaina $5.00.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalinė kaina 70 centų ..... .50

MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Milauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės galėtų sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15¢. Imant nemažiau 10 egzempliorių — 10¢.

ĮVAIRAUS TURINIO

NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkiv. J. Skvireckas (minkšt. virš.) $1.50
Juozas L. Giedraitis, 1632 Broad Street, Hartford 6, Conn.

ŠV. JONAS BOSKO, jo asmuo, darbai ir auklyba. Parašė kun. Jonas Lemoyne. Lietuvių Saleziečių leidinys. 756 pusl. $5.00

KOVOSE DĖL LIETUVOS (II-ji dalis). Parašyta gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina neįrištais viršelifais $6.00

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS. Guareschi. Sulietuvino A. Sabaliauskas. 38 autoriaus piešiniai tekste. Tėvų Kelio leidinys. 1953 m. 324 pusl. Didelio formato. $3.00

DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Antano Maceinos $2.00

MISIOS, Jeronimo Kačinsko $1.50

NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkiv. J. Skvireckas (minkšt. virš.) $1.50

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS, II dalis, Giovanni Guareschi; sulietuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias", 1956 m., 224 pusl. $2.00

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Detroit, Mich.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro vakaras, sutelkti lėšų Vasario 16-tos šventės minėjimo ruošimui, įvyks šeštadienį prieš adventą — gruodžio 2-rą, Hispanos Unidos (buvus. lietuvių) salėje. Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūris, vadovaujamas rež. Suzanos Mikšienės, suvaidins autorės Ruth Goetz trijų veiksmų vaidinimą "Įpėdinė", kuris pirmą kartą bet kur vaidinamas. Vaidina Z. Arlauskaitė, Rasa Lišauskaitė, Bronė Gaivelienė, Vincas Zebertavičius ir Kazys Ražauskas. Po vaidinimo bus šokiai ir pasilinksminimas su gausingu bufetu. Šio parengimo šokiams gros Bernard Vitchus orkestras.

★

Advokatas Alex Conrad (Kundrotas) vėl paskirtas Wayne County Assistant Prosecutor. Sveikiname ir linkime sėkmės! Advokatas Conrad yra uolus lietuviškų reikalų rėmėjas.

★

Lietuvos vyčių 79-tos kuopos kortavimo vakaras įvyko sekmadienį, lapkr. 5-tą, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos salėje. Pelnas parapijos ir vyčių vaikučių Kalėdoms.

R.V.

KARO PSICHOZĖ SOVIETUOSE

Apie karo baimę sovietuose paskelbė švedų "Svenska Dagbladet" bendradarbis, atlikęs kelionę Sov. Sąjungoje. Esą, ir ten žmonės svarsto, kad laimėsiąs šaltas protas. Tačiau iš kitos pusės galvojama, kad anksčiau ar vėliau karas bus neišvengiamas. Niekas iš gyventojų neturi nuovokos, kiek išsprogdinta, bandymo tikslams, atominių bombų. Karo prichozė buvusi tokia, kad, pvz., Leningrade autoriaus sutiktos iš Kalinino atvykusios mergios nesitikėjusios grįžti namo. . . Dabar jau nuotaikos aprimusios. Pakeliui tarp Maskvos ir Leningrado (700 km. nuotolis) pastarojo karo metu miestai ir kaimai buvo sugriauti ligi 90%. Jie sako: mes nesibijome amerikiečių, bet vakarų vokiečiai kursto Ameriką kariauti su mumis. O amerikiečių tauta iš viso nežino, ką reiškia karas.

(E)

Sovietų sveikatos ministeris Korašovas paskelbė, kad Sov. Sąjungoje per metus priauga 3,8 mil. gyventojų. 1959 m. surašymo duomenimis Sov. Sąjungoj buvo 208,826,000 gyv. Karašovo žiniomis, gyventojų amžiaus vidurkis Sov. Sąjungoje šiuo metu siekia 68 m.

(E)

GELGAUDIŠKIO PILIS PRIE JURBARKO

WYOMING KLONIO ŽINIOS

Teisėjas Lopato laimėjo

WILKES - BARRE, PA. Antradienį, lapkričio 7-tą, Luzerne apskrities balsavimuose **teisėjas Edward W. Lopatto** išrinktas dešimties metų terminui Orphans' Court teisėjo vieton. Jis nugalėjo respublikonų kandidatą adv. Peter P. Olszewskį.

Abi partijos vedė nepaprastai gyvą ir smarkią kampaniją laimėti rinkimus ir galutiniuose daviniuose laimėtojai išėjo tik su nedidelėmis persvaromis balsų. Teisėjas Lopatto yra LRKSA 17 kuopos narys ir yra buvęs organizacijos legalus patarėjas.

Kiti lietuviai, laimėję rinkimuose:

Ilgametis LRKSA 5-tos Penna. apskrities sekretorius ir kelis metus dirbęs centro įstaigoje **Vincas Matikevičius** išrinktas Nanticoke miesto mokyklų direktorium.

Ilgametis LRKSA 46 kuopos pirmininkas Baltrus Skučas perrinktas Sugar Notch tarybos nariu.

Petras Brusokas išrinktas Edwardsville boro 2-rojo vardo tarybos nariu.

Tamas Grigas išrinktas Luzerne boro mokyklų direktorium.

Jonnas Radzvila išrinktas Hanover Township konstabeliu.

Edwardas M. Žaliaduonis išrinktas Wilkes - Barre Townshipo taksų kolektorium.

Simanas Kapočius išrinktas Jenkins Townshipo Supervisor.

KUN. J. G. VALŪNO ATMINČIAI

WANAMIE, PA. Sekmadienį, spalių 29-tą, čia įvyko iškilminga dedikacija Panelės Švenčiausios šventovės įrengtos atminčiai buvusio klebono kun. Jono G. Valūno, kuris mirė šių metų balandžio 14 d.

Dedikacijos iškilmėse dalyvavo apie du šimtai parapijiečių ir svečių. Garbės svečiais buvo a.a. kun. Valūno motina, tėvas, broliai Stasys ir Albertas.

Iškilmėmės vadovavo klebonas kun. Petras J. Ališauskas. Pritaikytą pamokslą pasakė kun. Jonas J. Dastikas. Pasibaigus dedikacijos iškilmėms, dalyviai susirinko Šv. Marijos bažnyčion palaiminimui Šv. Sakramentu. Pranciškos Gibavičienės vadovaujamas Šv. Marijos parapijos choras giedojo bažnytines giesmes.

Po to žmonės susirinko parapijos svetainėn vakarienei. Kun. kl. Ališauskas pareiškė gilią padėką visiems prisidėjusiems prie paminklo įrengimo ir iškilmių dalyviams.

A.a. kun. J. G. Valūnas Šv. Marijos parapijoje klebonavo penkis metus. Jis buvo visų parapijiečių aukštai gerbiamas, jis taipgi buvo nuoširdus Katalikų Susivienijimo rėmėjas.

MIRĖ KATRĖ SMALIANSKIENĖ

PITTSTON, PA. Spalių 27-tą mirė ilgametė Pittstono gyventoja, katalikiškų draugijų narė ir uoli parapijietė Katrė Smalianskienė, gyv. 8 Lambert St., Pittston. Pašarvota buvo laidotuvių direktoriaus Edvino Jasaičio - Sites įstaigoje, 13 Mills St., Pittston.

Palaidota antradienį, spalių 31-mą. Nulydėjus Šv. Kazimiero bažnyčion iškilmingas mišias atlaikė kun. kl. J. S. Kasakaitis, asistuojant kun. J. Truskauskui ir kun. L. Gilhui. Mišių laiku sanktuarijoj meldėsi kun. J. Aruškevičius. Nulydėjus į parapijos kapines paskutinę benedikciją suteikė kun. J. Truskauskas. Karstnešiais buvo Jurgis Kižis, J. Smeden, Vladas Palupis, Petras Petrukonis, Mykolas Gilis ir Ch. Sewatski.

Velionė buvo gimusi Lietuvoje, į šią šalį atvyko 60 metų atgal ir įsikūrė Pittstone. Jos vyras Petras mirė 1925 metais, o sūnus Kazys mirė 1960 metais liepos 11-tą. Liūdesy paliko sūnus Antaną, Juozą ir Vincą; dukterį Marijoną Kudirkienę, penkis anūkus ir tris proanūkus. Velionė priklausė prie Altoriaus - Rožančiaus ir Šv. Sakramento draugijų. Teilsis jos vėlė Viešpatyje! Šeimai ir giminėms giliausia užuojauta!

METINIS LRKSA 4-tos PENNA. APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Metinis LRKSA 4-tos Penna apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 26 dieną, 1961, Taurų Klubo svetainėje, 112 W. Market St., Scranton, Pa.

Pradžia 2:30 P.M.

Kaip metiniam susirinkime, bus valdybos narių raportai, pereitos vasaros išvažiavimo raportas, kiti aktualūs apskrities ir organizacijos reikalai; taipgi bus rinkimas apskrities valdybos 1962 metams.

Visų kuopų atstovai malonėkite dalyvauti metiniam susirinkime.

Po susirinkimo bus vakarienė kuopų atstovų ir išvažiavimo darbininkų pagerbimu.

Petras Katilius, pirm.
Antanas Mažkauskas, sekr.

METINĖ PARAPIJOS PRAMOGA

Wilkes - Barre Šv. Trejybės parapijos metinė pramoga įvyko pirmadienį, lapkričio 20-tą parapijos salėje. Išleista net 30 kalakutų laimėjimui, taipgi durų dovanai buvo paskirtas 16-kos svarų kalakutas.

Parapijiečiai, ypatingai moterys, šauniai pasidarbavo šios pramogos pasisekimui. Vietos klebonas kun. J. K. Miliauskas visiems prisidėjusiems prie pramogos pasisekimo nuoširdžiai dėkoja.

Klebonas taipgi ragina parapijiečius uoliai paremti katalikų vyskupų "Padėkos Rūbų Rinkimo Vajų", kuris prasidėjo lapkričio 19-tą, užsibaigė lapkričio 26.

A. a. Julius Simonaitis, gyv. 18 Meade St., Sebastopol, Pa., mirė lapkričio 16-tą; pašarvotas buvo K. Kižio įstaigoje; palaidotas iš Pittstono Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis iš Lietuvos atvyko 52 metai atgal ir įsikūrė Pittstono rajone. Jis buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas, taigi buvo pagerbtas ir militarinėmis ceremonijomis. Paliko žmoną, dvi dukteris, keturis sūnus, tris anūkus ir brolį Petrą Lietuvoje.

Rugsėjo 25 d. Maskvos valstybinės konservatorijos mažoje salėje vargonų muzikos koncertą atliko Leopoldas Digrys. (E)

DIEVAS SU MUMIS

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS
Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 73 pusl., paveiksluotas. Kaina 30 egzempliorius.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

LIGONINĖS-PRIEGLAUDOS KERTINIO AKMENS ŠVENTINIMO IŠKILMĖS ELMHURST, PA.

ELMHURST, PA. Sekmadienį, spalių 29-tą, Šv. Marijos Viloje, Elmhurst, Pa., įvyko įspūdingos naujai statomos senelių ligoninės ir prieglaudos kertinio akmens šventinimo iškilmės.

Atvaizde, žiūrint iš kairės dešinėn, matomi šie iškilmių vadovai: Rt. Rev. Msgr. William A. Crotti; Šv. Marijos Villos kapelionas kun. Bronis Danis - Zdanavičius, diakonas; Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų viršininkė sesuo M. Klementa; vienuolyno direktorius prel. Jonas F. Baltusevičius, vadovavęs šventinimo iškilmėms, ir kun. Jonas L. Savulis, subdiakonas.

Prel. J. F. Baltusevičius buvo šeimininkas $100.00 įžangos pokylio (a-plate dinner), kuris sekė po šventinimo iškilmių. Minėto pokylio remėjai sukėlė $16,000 ligoninės ir prieglaudos statybos fondui, taipgi gauta $9,000 priedinėmis aukomis.

Lackawanna apskrities komiteto pirmininkas, viešųjų darbų direktorius, John Washo ir Luzerne apskrities komiteto pirmininkas adv. Thomas E. Mack už pasidarbavimą šimto dolerių pokylio pasisekimui buvo apdovanoti atžymėjimo medalionais — merit p'aques. Naujos ligoninės ir prieglaudos pastatymas atseis apie milijoną dolerių ir statyba eina pirmyn. Pasitikima, kad apie sekančių metų vidurį ligoninė ir prieglauda bus didelėmis iškilmėmis pašventinta ir atidaryta pacientams.

KERTINIO AKMENS ŠVENTINIMO IR ŠIMTO DOLERIŲ VAKARIENĖS PROGA STATYBOS F-DUI SUKELTA 25,000

ELMHURST. Nuo 1923 metų Elmhurste (Pennsylvanijos valstybėje) gyvuoja mūsų seneliams gyventi skirta Šv. Marijos Vila, prižiūrima Nukryžiuotojo Jėzaus Seselių ir čia pat veikia jų lietuviškas vienuolynas. Vilos ir Seselių Kongregacijos įkūrėjas yra vienuolis - pasionistas Tėvas Alfonsas (Julius Urbonavičius, 1884 - 1949), o tolimesnis ir tikrasis Vilos gyvavimo ugdytojas yra didž. gerb. prelatas J. F. Baltusevičius (Boll), Šv. Mykolo parapijos klebonas Scrantone.

Prelato J. F. Baltusevičiaus (Boll) rūpesčiu, š.m. gegužės 7 d. Elmhurste buvo prakasta žemė, kur ėmė greitai kilti naujas, didelis, moderniškas, vieno milijono dolerių vertės namas, skiriamas mūsų senelių gyvenimui. Pastačius šio namo du aukštus, š.m. spalio 29 d. įvyko kertinio akmens šventinimo škilmės, kuriose dalyvavo keliolika apylinkės kunigų ir didelis skaičius pasauliečių. Tą dieną esant gražiam ir saulėtam orui, iškilmės prasidėjo 4 val. p.p. tvarkinga eisena su kryžiumi iš Vilos koplyčios, giedant Visų Šventųjų Litaniją. Eisenai vadovavo ir statybos aikštėje kertinio akmens šventinimo apeigas atliko Scrantono vyskupo J. D. Hannan, D.D. įgaliotas prel. J. F. Baltusevičius (Boll), kuris yra ne tik Šv. Marijos Vilos ugdytojas, prižiūrėtojas, bet sykiu ir šio puikaus namo statybos iniciatorius ir statybos išlaidas padengti pagrindinis lėšų jieškotojas. Šventinant namo kertinį akmenį, kaip svečias, dalyvavo iš Dunmore, Pa., atvykęs Rt. Rev. Msgr. W. Crotti; diakono pareigas atliko Vilos kapelionas kun. B. S. Danis, o subdiakonu buvo kun. J. L. Savulis iš Eynon, Pa. Visas apeigas tvarkė kun. V. J. Pakutka. Be vietinių kunigų matėsi ir iš toliau atvykusių svečių: iš Shenandoah, Pa., kun. J. A. Karalius, iš Girardville, Pa., kun. A. J. Degutis, iš Boston, Mass., kun. A. Kontautas ir kt. Taipgi kaip svečiai iš Brockton, Mass., buvo atvykusios pačios pirmosios Nukr. Jėzaus Seselių Kongregacijos seselės: Gertruda ir Marija su kitomis seselėmis.

Pasibaigus statybos aikštėje kertinio akmens šventinimo iškilmėms, Vilos patalpose sekė iškilminga vakarienė, kurioje dalyvavo didelis skaičius svečių, iš anksto aukojusių ta proga statybą paremti po $100. Tuo būdu ši vakarienė davė $16,000, o atskirai ta proga buvo suaukota $9,000. Tad iš viso tą dieną Vilos naujų namų statyba buvo paremta nuostabiai gražia auka — $25,000. Šios aukos suradimo būdų sumanytojas irgi yra prelatas J. F. Baltusevičius (Boll). Jis tuo tikslu buvo iš žymių apylinkės asmenų sudaręs komitetą, į kurį įėjo: adv. T. E. Mack, J. Washo, W. T. Walsh, F. W. Brill, M.D., adv. S. Grabowski, J. Stirna, J. Noreika, V. T. Kvetkas ir A. J. Valibus, M.D.. Pats komiteto sumanytojas ir visi komiteto nariai sekmingai platino kvietimus į minėtą vakarienę. Suprasdami svarbų reikalą, rėmėjai aukojo po $100. Šia proga iš kunigų didžiausią auką davė Allentown, Pa., vyskupijos kunigas — Shenandoah, Pa., Šv. Jurgio parapijos klebonas J. A. Karalius, suteikdamas statybos reikalams $1,100, kurs panašia auka jau ir seniau parėmė šį darbą.

Šios vakarienės metu pasižymėjusiems komiteto nariams ir daugiausia pasidarbavusiems šalia padėkos žodžio, buvo įteiktos tam tikros dovanos - medalionai. Juos gavo Mr. J. Washo, Scrantono viešųjų darbų direktorius, ir advokatas T. E. Mack iš Wilkes - Barre, Pa. Jų žmonos taipgi buvo apdovanotos puikiomis rožių puokštėmis. Vakarienės metu buvo pasakyta keleta trumpų, bet įdomių kalbų: užbaigiamąjį nuoširdžios padėkos žodį tarė prel. J. F. Baltusevičius (Boll). Tame žodyje tarp kita ko dalyviai buvo labiau supažindinti su Vilos gyvenimu, su būtinu šių naujų namų statybos reikalu ir su dideliu Nukryžiuotojo Jėzaus Seselių pasišventimu Dievo garbei ir artimo naudai.

Žinoma, $25,000 suma, laimėta dėka pasišventusių Vilos geradarių ir kilnių aukotojų, yra labai didelė, tačiau, kol šis namas bus visai užbaigtas ir pilnai įrengtas, dar reikės labai daug rūpesčio pakelti ir naujų lėšų surasti ir iš skolų išbristi. Tad, Dievas telaimina ateities aukotojus!

Šia proga norisi priminti, kad kas aukos $1.00, skaitysis įmūrijęs vieną plytą į naujojo namo sieną, aukojęs $500.00— bus įrengęs vieną kambarį seneliui gyventi, gi aukojusio $1000.00 pavardė bus įrašyta į bronzinę lentą, įmūrytą naujojo namo sienoje, kaip kad visų aukojusių po $100.00 vakareinei pavardės su kitais dokumentais įdėtos į kertinį namo akmenį.

Tačiau, bendrai tariant, visų didelių ir mažų aukotojų vardai svarbiausia bus įrašyti amžinojo gyvenimo knygoje, nes Kristus pasakė: "Ką padarėte vienam iš tų mažutėlių, man pačiam padarėte!"

Kun. B. S. Danis
(Zdanavičius)

NAUJI LEIDINIAI

(Atsiųsta paminėti)

"AUKSINIS JUBILĖJUS" Šv. Antano parapija, Cicero, Ill. 1911-1961. Išleista prel. I. Albavičiaus ir jubilėjui rengti komiteto rūpesčiu. Į anglų kalbą tekstą vertė kun. St. Gaučas, lietuviškas tekstas ir redakcija A. Barono. Viršelis J. Pilipausko. Spausdino "Draugo" spaustuvė. 256 pusl., gausiai iliustruota.

ELEMENTORIUS. Paruošė Ignas Malėnas, skirdamas "lietuviukui - lietuviukei netekusiems Tėvynės". Išleista dr. Juozo Kazicko ir dr. Kęstučio Valiūno lėšomis, minint Neries Bendrovės dešimtmetį. Iliustravo dail. Viktoras Simankevičius. Spaudė Saleziečių spaustuvė Italijoje. 1961. Galima gauti "Ateities" administracijoj, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Lapkričio mėn. 25-26 dienomis New Yorke susirinks eilinė Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinė sesija. (E)

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N.J. — 3 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po sumos. Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.— 8 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 4 d. 7:30 P.M., Lietuvių svetainėje. 6835 Superior Ave. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

PHILADELPHIA, Pa.—10 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 4 d. tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos kambary.

WILKES-BARRE, Pa.— 14 kuo- susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po Sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje.

TAMAQUA, Pa.— 18-tos kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po Sumos, bažnytinėj svetainėj.

PHILADELPHIA, Pa.—20 kuo- susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

PATERSON, N.J.—65-tos kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. 2 P.M., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 147 Montgomery Place.

RACINE, Wisconsin.— 65 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po Sumos, bažnytinėj svetainėj, 815 Park Avenue.

SCRANTON, Pa. —83 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 7 d. K. of P. svetainėje, Church Avenue, 7:00 P.M.

HARTFORD, Conn. —89 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. po 1 val. Mišių lietuvių Švč. Trejybės parapijos svetainėje (po bažnyčia).

HAZLETON, Pa. — 90 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po Sumos pas p. Stasiukonį, 107 Green St., Hazleton, Pa.

SO. BOSTON, Mass.—94 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. pobažnytinėj salėj, Fifth Street, So. Boston, Mass.

WORCESTER, Mass.— 98 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. 9:00 ryte, Aušros Vartų parapijos svetainėje.

CHICAGO, Ill.— 101-(A) kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. "Venta" Real Estate patalpose nuo 11 iki 12 val. priešpiet.

BROOKLYN, N.Y.—115 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. po 11-tos valandos Mišių Šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York St., Brooklyn, N.Y.

MANCHESTER, N.H.—119 kp., susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. 12;30 P.M. Lietuvių Klubo patalpose. Visi nariai-narės dalyvaukite.

BROOKLYN, N.Y. — 134 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po Sumos Karalienės Angelų parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, malonėkite dalyvauti.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po 10 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

SCRANTON, Pa. — 155 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. po pamaldų, Šv. Mykolo parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa.— 158 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po Sumos Šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 160 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. 1 P.M. Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose. Visos narės-nariai dalyvaukit.

DAYTON, Ohio. — 191 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. 2 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

DETROIT, Michigan. — 230 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 3 d. tuoj po paskutinių Mišių, Šv. Petro parapijos svetainėje.

BINGHAMTON, N.Y.— 270 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 4 d. 7:30 vakaro, Šv. Juozapo parapijos svetainėje, kampas Glenwood ir Down Avenue.

FOREST CITY, Pa. — 2 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos Šv. Antano parapijos svetainėje.

PITTSTON, Penna.—7 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

WATERBURY, Conn.—11 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 1 P.M. Šv. Juozapo parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 15 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 2 P.M. Šv. Jurgio parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, dalyvaukite susirinkime.

CHICAGO, Ill. — 16 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. Šv. Mykolo parapijos salėje.

NEWARK, N.J. — 19 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 11 d. 8 val. vakaro, Šv. Jurgio Draugijos svetainėje 180-2 New York Ave.

SO. BOSTON, Mass. — 21 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumai pobažnytinėje Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

MINERSVILLE, Pa.—24 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 1 P.M., Šv. Pranciškaus parapijos svetainėje.

SCRANTON, Pa. — 30 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje. Visi nariai-narės dalyvaukite.

MAHANOY CITY, Pa.—31 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

ANSONIA, Conn. —32 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos Šv. Antano parapijos svetainėje.

ROSELAND, Ill. — 33 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. po sumai, Visų Šventų parapijos svetainėje.

KINGSTON, Pa. — 34 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, Šv. Marijos parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 35 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, Šv. Vincento parapijos pobažnytinėj svetainėj

WORCESTER, Mass. — 41 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 9 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 7-tą valandą vakaro.

CICERO, Illinois. — 48 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 1 P.M., Šv. Antano parapijos mokyklos kambary.

CLEVELAND, Ohio.— 50 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 14 d. Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave., 7:30 P.M.

New Philadelphia, Pa. —51 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumai parapijos svetainėje.

EXETER, Penna. — 57 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 1 P.M., Lietuvių Piliečių klubo svetainėje.

DuBOIS, Penna. — 78 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po 10 val. Mišių Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

NORWOOD, Mass. — 81 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 12 d. 7:30 P.M., Šv. Jurgio parapijos svetainėje. St. James Street.

WATERBURY, Conn.— 91 kp., susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 1 P.M., Šv. Juozapo parapijos svetainėje.

EASTON, Penna. — 93 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po paskutinių Mišių Šv. Mykolo parapijos svetainėj.

ROCHESTER, N.Y. — 103 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 9 val. ryto, Šv. Jurgio parapijos svetainėje.

BRADDOCK, Penna.—105 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 9 val. ryto Šv. Izidoriaus parapijos svetainėje.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 18 d. 7:30 val. vakare, Šv. Andriejaus parapijos svetainėje.

Rockford, Ill. — 137 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio. — 142 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose, tuoj po sumos (11:15 AM).

CHICAGO, Ill. — 163 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumai, Švč. Panelės Gimimo parapijos svetainėje.

NIAGARA FALLS, N.Y.— 170 susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po pirmųjų Mišių, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje, Schaefer ir Grand River Ave.

CASTLE SHANNON, Pa.— 172 susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 1 val. P.M. pas kuopos pirmininką Motiejų Abraitį, 1311 Groveton St.

E. ST. LOUIS, Ill.— 179 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. Nekalto Prasidėjimo P. Šv. parapijos svetainėje tuoj po 8 val. Mišių.

KINGSTON, Pa. — 209 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 2 P.M., Šv. Marijos parapijos svetainėje.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po paskutinių Mišių parapijos svetainėje

AMSTERDAM, N.Y. — 243 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. tuoj po sumos, bažnytinėj salėj.

PITTSBURGH, Pa.— 254 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 2 P.M. Mykolo Čieponio namuose 3945 Liberty Avenue, Pittsburgh.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 10 d. 9:15 val. ryto Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. W. Vernor ir 25-ta gat.

CLEVELAND, Ohio. — 307 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 12 d. tuoj po lietuviškų pamaldų P. Šv. Nesiliaujančios Pagalbos parapijos svetainėje.

EDWARDSVILLE, Pa.— 1 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po sumos Šv. Marijos parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, dalyvaukite.

FOREST CITY, Pa. — 5 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po sumos Šv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa. 17 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narės nariai, malonėkite dalyvauti.

LUZERNE, Penna. — 28 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. Bill's and Frank's Cafe patalpose 284 Bennett St. (senoje Mockaičio vietoje), Sun Parlor kambary, 1 PM

SUGAR NOTCH, Pa. — 40 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po sumos Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CAMBRIDGE, Mass.— 127 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po paskutinių Mišių, Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje.

PITTSTON, Pa. — 183 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 17 d. tuoj po sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 18 d. 7:30 P.M. Marcelės Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn. — 216 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 31 d. Visos narės-nariai malonėkite dalyvauti. Lietuvių svetainėj 24 Golval Street.

NEWARK, N. J. Lapkričio 7-tos balsavimuose demokratas Richard J. Hughes išrinktas New Jersey valstybės gubernatorium. Jis nugalėjo populiarų respublikonų kandidatą, buvusį prez. Eisenhowerio kabineto narį — darbo sekretorių — James P. Mitchell.